

Ponedjeljak, 30. oktobar 2006.

Svedok Veselin Šljivančanin

Optuženi su pristupili Sudu

Otvorena sednica

Početak 14.15 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Spremni smo da nastavimo sa davanjem iskaza gospodina Šljivančanina. Želim da vas podestim gospodine Šljivančanin na svečanu izjavu koju ste dali na početku svoga svedočenja i koja još uvek važi. Gospodine Lukiću, izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ: Dobar dan poštovani Sude, i dobar dan svim učesnicima u postupku.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT LUKIĆ - NASTAVAK

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodin Šljivančanine, dobar dan.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ako se sećate, u petak smo, da kažem tako, zaokružili i došli do vašeg svedočenja kad su... završen vaš boravak u Vukovaru, pa ću se nadovezati na to jednim pitanjem kratkim. Da li se sećate kada ste se vratili iz Vukovara, da li sa jedinicom zajedno, i kad je to bilo, kog dana, ako se sećate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sećam se, bila je nedelja i... to je bio datum 24. novembar 1991. godine. Vratio sam se oko 22.00 sata u Beograd.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad ćemo pogledati još par dokumentata, to su vaši izveštaji, pa ćemo ih prokomentarisati. Pre toga, generalno, gledali smo vaše izveštaje ranije. Kol'ko ste često vi slali one izveštaje s vukovarskog ratišta koji su išli pomoćnici za bezbednost... Kabineta SSNO i Upravi bezbednosti? Koliko često su pisani i slani ti izveštaji?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ti izveštaji su slati nekad svaka tri dana, nekad svaki drugi dan, zavisno od prikupljenih informacija i potreba koje sam trebao da izvjestim.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kada ste u petak opisivali onaj razgovor telefonski sa Upravom bezbednosti uveče 20. novembra, to ste nam svedočilo o

tome, da li ste i povodom tog usmenog razgovora vi pisali neki pismeni izveštaj posebni u vezi toga ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Onaj dan kad sam svedočio, prekinuli ste me. Posle završenog gledanja televizijskog programa, ja sam otišao u prostorije gde je bio smešten organ bezbednosti i napisao sam izveštaj po pitanju bezbednosti, koji sam poslao 21. novembra u Beograd. U tom izveštaju, kol'ko se sećam, kratko sam opisao šta sam radio, odnosno šta su radili organi bezbednosti. I napisao sam i to da je dio osumnjičenih za krivična dela koji su bili dovedeni u kasarnu preuzela Vlada Republike SAO Krajine i Zapadnog Srema.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Poštovani Sude, sada bih da pogledamo dva, odnosno tri dokumenta. Ja bih molio dva od ta dokumenta da idu na privatnu sednicu - pominje se ime i činjenice vezane za svedoka, što smo slušali na javnoj sednici, pa bih molio za trenutak da pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA PARKER: Molim privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na javnoj sednici, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, zbunjeni smo u pogledu toga da li ovaj dokument treba da bude pod pečatom ili da bude javan. Vi ste se sa time bavili na privatnoj sednici, ali meni se ne čini...

ADVOKAT LUKIĆ: Ja se plašim ali bih možda mogli da sačekamo pauzu da proverim. Plašim se kada smo ispitivali određenog svedoka u unakrsnom ispitivanju, da smo ga pitali za neke činjenice iz ovog dokumenta. Pa bi u tom smislu to ipak trebalo da bude pod pečatom, jer je to bilo na javnoj sednici - da ne bi onda moglo da se to dovede u vezu. Ali ako hoćete, mogu posle pauze da proverim taj deo transkripta?

SUDIJA PARKER: Hvala. Onda to za sada ostavljamo ovako.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sledeći dokument je dokument sa oznakom 65ter 15, on može na javnoj sednici: 3D050066. To je dokument koji ima naslov "Upotreba jedinica Vojne policije u izvođenju borbenih dejstava" od 10. dvanaestog 1991. godine. Gospodine Šljivančaninu, samo upar reči, da ne analiziramo dokument, ko je autor ovog dokumenta i kome je upućen, u koju svrhu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Autor ovog dokumenta sam isto ja. Posle povratka jedinica sa izvršenja zadatka iz Vukovaru, negde u decembru, evo piše: 10. decembra 1991. godine, na zahtev načelnika Uprave bezbednosti,

napisao sam svoje stavove i mišljenja u vezi upotrebe jedinica Vojne policije u borbenim dejstvima, i predloge šta treba preduzimati.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To i spada u poslove organa bezbednosti. Da li tu spada analiza upotrebe Vojne policije i predloge mera vezano za Vojnu policiju?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je jedan od onih zadataka stručnog rukovođenja Vojnom policijom od strane organa bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li možemo da dobijemo broj za ovaj dokument?

SUDIJA PARKER: Dokument se uvrštava u spis.

sekretar: Kao dokazni predmet 841, časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I poslednji dokument koji sada želim da proanaliziramo. Ja bih opet prešao za trenutak na privatnu sednicu, pa onda da zauzmemo stav da li taj dokument može da posle bude otvoren za javnost zbog dela kratkog sadržaja tog dokumenta, a to je dokument takođe sa 65ter liste, ja mislim da je to broj 16. To je dokument sa 3D050070. To je akt takođe... napisan Upravi bezbednosti, koji ima naslov "Tok izvođenja borbenih dejstava za oslobođenje Vukovara". Isti datum i isti broj imao kao prethodni dokument, znači 10. dvanaestog 1991. godine.

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Na javnoj smo sednici ponovo, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja ću tokom pauze izvršiti proveru, a konsultovaću se i sa gospodinom Mooreom, da čujem kakav je njegov stav u pogledu ovih dokumenata. Gospodine Šljivančaninu, idemo na jednu drugu temu da se približavamo kraju. Vi ste čuli ovde svedočenje, možemo reći sad, to nije ni sporno - da se pominje ime gospođe Florence Hartmann. Da li ste bili u Vukovaru 1992. godine, kojim povodom, i da li ste tamo s njom razgovarali? Sećate se šta je ona svedočila?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Čuo sam ovde svedočenje gospođe Florence Hartmann. I pravo da vam ka'em iznenadio sam se. Ja sam bio u Vukovaru 1992. godine, ali ne radi proslave. Išao sam da odam poštu žrtvama, a posebno dvojici mladih ljudi koji su poginuli kad su mi pomagali da izvučemo

tijelo mog pokojnog vozača Popovića. I došao sam pravo na groblje u Vukovar. Nisam se sastajao ni sa kim, ali verujem da bih upamtio gospođu da sam se sa njom sastao. Ja sam nju prvi put vidio ovde u ovoj sudnici, a prije toga sam je vidio jednom preko sredstava informisanja, odnosno preko televizije. Pročitao sam i riječi koje je ona ovde govorila u njenoj beležnici. Tačno je da sam rekao tada: "Ovo je Jugoslavija, ovo je Crna Gora." kad sam dao izjavu za Radio Vukovar, jer su me mnogi provocirali i pitali kako sam mogao da dođem bez pasoša. Ja nikad nisam imao pasoš, i nisam ga imao ni kad si me doveli ovde u Hag. I ja verujem da je ona te riječi u njenoj beležnici zapamtila... zabeležila sa te izjave, jer je ona više puta tog dana emitovana u Vukovaru.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: S obzirom na... na dokumente koje smo ovde pred Sudom videli, vidi se da je tokom, krajem 1992. godine po medijima počelo da se govori o otkriću grobnice na "Ovčari". Ja ću vas pitati: kada ste vi prvi put čuli za te priče o događaju na "Ovčari", i kakav je vaš stav o tome bio tada?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: U ovom prvom pitanju zaboravio sam, tada sam i prikupio bio nešto novca, i odnio sam deci tih poginulih ljudi koji su spašavali mog vozača. I to je bio jedan od razloga što sam odlazio u... tada u Vukovar. A ovo drugo pitanje koje ste sad rekli; mediji su tada pisali mnogo raznih dezinformacija, i ja mnoge te medije nisam čitao. Posebno, takozvana "žuta štampa". I nisam ni verovao da je tako nešto moglo da se desi, niti sam znao za tako nešto da se desilo. A pošto sam ja negde 1993. godine otišao u Podgoricu, tamo je manje bilo oko toga priča i diskusija, tako da nisam verovao u to što se pričalo u toj štampi, pa nisam mnogo ni pridavao tome značaj.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad ću vas pitati nešto vezano za ove izjave koje ste dali Upravi bezbednosti i pred Vojnim sudom. Ja ću vam postaviti... kratke odgovore da mi date, da kroz to prođemo brzo, verovatno će tužilac imati neka pitanja druga u vezi toga, pa ćemo da to ostavimo njemu. Vi ste pozvani, ja mislim da čak mogu i sugestivno da postavim ovo pitanje, u februaru 1998. u Upravu bezbednosti. Moje pitanje: kad ste tada otišli na taj razgovor 14. februara, da li vam je rečeno zašto idete tamo, kojim povodom na taj razgovor?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam u februaru 1998. godine bio slušalac Škole nacionalne odbrane. I bila je subota, to se dobro sećam - pozvao me je načelnik Centra i dao mi telefon da se javim načelniku Generalštaba generalu Perišiću. Ja sam se javio, on je rekao da treba da odem u Upravu kod načelnika bezbednosti Ace Dimitrijevića, da ima sa mnom da obavi neki razgovor. Nisam znao zbog čega. Kad sam došao tamo, general Aca Vasiljević mi je saopštio da ćemo razgovarati o...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dimitrijević?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Aca Dimitrijević, izvinjavam se. General Aca Dimitrijević mi je saopštio da ćemo razgovarati o događajima u Vukovaru, ono što ja sam tada trenutno znao. I odredio je pukovnika Gajić... Gajić... Gajić Branka. On je sa mnom vodio razgovor celi dan, od 11.00 časova, pa mislim do negde možda i 19.00. Ne mogu se tačno setit' ali sigurno jeste celi

dan. Ja sam molio da mi dadnu moje izveštaje koje sam tada pisao pa da se setim, jer nisam mogao da se setim svega toga, ili da odem da tražim neku svoju beležnicu. Gospodin Gajić mi je rekao da to nije sad potrebno, važno je da malo ispričam o tome, i tražio od mene da ne pominjem ni jedna imena, osim gospodina: Mrkšića, Radića i mene i nekih koji su bili sa mnom, jer to u optužnici Haškog Tribunala tako stoji, pa da sad ne... druge ljude ne prozivamo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je tom prilikom pročitana... Da li vam je tom prilikom pročitana Optužnica Haškog tužilaštva?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije mi pročitana.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je tom prilikom predocen bilo kakav materijal iz tog perioda: naredbe, izveštaji, ratni dnevници, beležnice, izjave lica?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije mi predocen, iako sam ja molio da mi daju bar moja dokumenta koja sam pisao da bih se setio određenih radnji. I nisam dobio nikakav materijal.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je tom prilikom omogućeno da se konsultujete sa nekim advokatom...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... u vezi tih tema o čemu su želeli da razgovaraju?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije mi omogućeno ništa, rekao sam vam, čim sam došao na razgovor, morao sam da ostanem do sedam sati uveče vodili smo razgovor. I ja sam mnogo toga više rekao nego što je izdiktirano u tu, kako sad vi zovete, izjavu. To je po mene jedna službena zabeleška lica koje je diktiralo to što je ono smatralo da treba da se izdiktira, iako to nije moja izjava.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je tom prilikom, kad ste završili taj razgovor data, jedan primerak te izjave za vas da zadržite, da li vam je data izjava, kopija?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije mi data izjava. Mi smo se čak na kraju... na kraju tog mojeg pričanja i malo možda i posvađali, tako da kažem. I ja sam rekao da neću više da pričam, zato što je gospodin insistirao da piše onako kako on smatra da treba da bude, ali da se ne pominju imena koja su bila po nekim pitanjima i ključna, posebno pitanje organa bezbednosti iz Uprave, koji su tada dolazili u Vukovar, i gospodina Ace Vasiljevića. I ja sam onda rekao da ću da napustim kancelariju, da sam gladan, da ne mogu da slušam, rekao sam: "Daj da potpišem to što ima, i neću više da pričam." I potpisao sam i napustio. Nisam čak ni pročitao šta sam potpisao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Negde u zimu te godine ste i u Vojnom sudu saslušavani u svojstvu svedoka, i ta izjava takođe će vam verovatno biti predocena, pa ću vas pitati samo par pitanja za tu proceduru. Prvo, da li vam je

tom prilikom, pošto vidimo iz zapisnika da su tu bili prisutni i istražitelji Haškog tužilaštva, da li vam je, da li se sećate, tom prilikom uručena Optužnica Haškog tužilaštva?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja se ne sećam da mi je uručena Optužnica. Sećam se da sam dobio poziv za Sud, i došao sam u Sud. Kad sam došao, sačekao sam jedno vrijeme u čekaonici, uveli su me, seo sam na stolicu i odma' je počeo moj iskaz.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi se ne sećate da li vam je uručena Optužnica. Da li se sećate, da li vam je preporučena Optužnica, i ako jeste, da li vam je dato vreme da o svemu tome da razmislite pre nego što počnete da dajete iskaz?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Mi... mislim da je u uvodnom tom iznošenju, u uvodnom predstavljanju sudije, rekao da sam ja pozvan kao svedok povodom optužbi od strane Haga (ICTY) o događajima na "Ovčari" 1991. godine. Mislim da me je tako otprilike upozorio, da je dao... i da je rekao da prisustvuju ljudi iz Haškog tribunala koji su sjedeli koliko se ja sećam, desno od mene. Mislim da je bilo troje u grupi ljudi. I odmah je počela priča - pitanja, i ja sam odgovarao na ta pitanja što mi je gospodin sudija postavljao. I ne sećam se drugih nekih detalja. Normalno, on je to što sam ja pričao, posle toga svojim rečnikom diktirao daktilografu koji je to zapisiv'o.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste tog dana, pre ispitivanja, u toku ispitivanja, dobili od strane istražnog sudije bilo kakav materijal koji se odnosi na Optužnicu? Bilo kakav dokument? Da li vam je bilo ko tu pokazivao prilikom uzimanja vaše izjave?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nije mi niko davao nikakav materijal, nikakav dokumenat koji se odnosio na Optužnicu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je tom prilikom bilo ko predočio vaša prava kao optuženog pred Haškim tribunalom po Statutu (Statute) ovog Tribunala? Tada?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: O tome nije bilo govora.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi kada ste gospodine Šljivančaninu ovde davali svoje prvo da kažem izjašnjenje o Optužnici, to je bilo kol'ko se ja sećam u leto 2003. godine, sećate se da vam je uz Optužnicu dat određen materijal, izjave, dokumenti? Da li se sećate toga?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sećam se.

prevodioci: Prevodioci nisu čuli advokata, koji se moli da uspori.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste bilo koji... hoćete ponoviti? Znači tada kada ste davali... kada ste se izjašnjavali o krivici pred Tribunalom, da li se sećate da ste tom prilikom dobili i materijal, mi to zovemo propratni materijal uz Optužnicu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sećam se da sam dobio materijal, jer sam tada bio i bez advokata, pa su mi dali ovde čak ljudi u sudnici, sećam se toga.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste ikada ranije videli taj materijal?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Prvi put te materijale sam vidio kad sam došao ovde.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Evo, ja završavam sa svojim ispitivanjem. Ja sam mislio da na kraju pređemo detaljno kroz određene paragrafe Optužnice, ali mislim da smo već dosta toga i kroz vaše svedočenje vam predočavali. Ja ću vam gospodine Šljivančaninu, vi kada ste se izjašnjavali o krivici povodom ove Haške Optužnice i pred prvo stupanje, i kasnije, kad je Optužnica izmenjena, vi ste se tad izjašnjavali da niste krivi. Sada govorite pod zakletvom. Pa vas pitam samo jednu temu, jer ostale teme mislim da smo prošli uglavnom kroz činjenični osnov. Pročitali ste Optužnicu i videli ste da je tvrdnja Tužilaštva da ste vi učesnik u zajedničkom zločinačkom poduhvatu, između ostalih, sa gospodinom Mrkšićem i Radićem i ostalim znanim i neznanim licima, čiji je cilj bio da se progone ne-srbi iz vukovarske bolnice nakon pada Vukovara putem ubistva i istrebljenja. Ja sam ovo malo parafrazirao, ali znate moje pitanje. Da li ste vi znali za bilo kakav dogovor da se izvrši taj zločin, kako je navedeno u Optužnici, i da li ste imali vi učešća u tome?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Mnogo tih stvari u Optužnici je proizvoljno i napisano kako nekom odgovara. Prvo, nikad nisam učestvovao u nikakvom dogovoru, ni u poduhvatu. Gospodin Mrkšić je bio mene pretpostavljeni, i ja sam se profesionalno odna... odnosio prema svim zadacima koje je pred mene postavljao, nikad mi nije izdao nikakvo naređenje koje se kosilo sa zakonom, niti je od mene tako nešto zahtev'o. A ja ne bih ni izvršio ni jedno naređenje koje je bilo van delokruga mog posla. Gospodin Radić je bio komandir čete; ja sam njega neko'ko puta obišao na frontu, kao i druge komandire: niti sam mu izdavao naređenja, niti je on imao potrebe da se udružuje sa mnom... po bilo kakvim pitanjima. Imao je svoje pretpostavljene starešine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste čuli da je postojao takav dogovor između bilo koga tu na teritoriji, dok ste vi bili u Vukovaru, da se učini zločin taj?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Za tako nešto sam čuo tek iz Optužnice koju sam ovde pročitao. I tada tamo nisam čuo da je bilo takvih dogovora. Jer bi preduzeli mere da to spriječimo sigurno da je bilo... da smo čuli i da smo znali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja sam završio sa svojim ispitivanjem, gospodine Šljivančanin. Da li želite vi da nešto dodate što mislite da sam ja propustio ili što mislite da je važno sada da kažete Pretresnom veću, a što se odnosi na ono o čemu smo vas slušali zadnja tri dana?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja ću zamoliti poštovani Sud da ako to bude potrebno da kažem na kraju mog ispitivanja, pošto se trudim da ne

budem dosadan, i da maksimalno skratim ovo što ja treba da kažem. A mislim da već dugo vremena traje ovaj moj iskaz. Pa... možda će me i pitati to što sam želeo da kažem, pa evo neka nastavi se dalja pitanja. I na kraju, ako može, ja ću reći ostalo što smatram da je izostavljeno, da nisam rekao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste čuli da je gospodin Radić morao da to svoje, da kažem obraćanje Pretresnom veću ipak kaže pre završetka, da se ne ostavi to za redirect. Ja se slažem s vama da će mnogo pitanja biti kasnije verovatno pomenuto, ali da li sad želite da kažete bilo šta što se lično vas odnosi, vašeg odnosa prema svedočenju i zašto ste to hteli sada da kažete pred Sudom, u tom smislu, a verovatno će teme da budu predmet i unakrsnog i dodatnog ispitivanja?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ako treba da kažem sad trenutno nešto, to je ovo što najteže me pogađa kao čoveka, što se nalazim na ovakvoj Optužnici, i što zločin koji su smislili, kako sam ja to rekao i u mojoj, u uvodnom obraćanju poštovanom Sudu - neljudi, kukavice i psihopate - da bi naneli i ukaljali ugled i dostojanstvo svih nas koji smo voljeli Jugoslaviju i svih pripadnika Jugoslovenske narodne armije koji su časno izvršavali svoju zakletvu; da bi naneli veliki bol i patnju porodicama žrtava. A ja sam onda, razmišljajući se da li treba da svedočim, odlučio da treba da sednem na ovu stolicu i da kažem istinu o svemu što znam, zbog toga da se ne kalja ugled i dostojanstvo časnih i poštenih pripadnika Jugoslovenske narodne armije, moj ugled, i moje porodice; da odgovorim svima onima koji su u sredstvima medija pokušali da mnogo toga pišu netačno, i da im ka'em zaista šta je istina, i da porodicama nesrećno nastradalih ljudi na "Ovčari" kažem ono što ja znam, ako to može da im ublaži imalo bol? I da ja u sebe ne želim da čuvam nikavu tajnu. I evo, seo sam, verovatno će imati ljudi još da me pitaju, pitajte me šta god želite, ja ću dati odgovor na sve ono što znam.

ADVOKAT LUKIĆ: Hvala. Ispravljam, na 16. stranici, red 16. stoji u transkriptu "my psychopaths" a svedok je rekao samo "psychopaths". Zahvaljujem časni Sude, ja sam završio svoje unakrsno ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću. Gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, mogu li da zamolim Pretresno veće da prekine sa radom na 15 minuta? Razlog je sledeći. Pripremljeni su dokumenti za unakrsno ispitivanje. Međutim, došlo je do štamparske greške ili grešaka, i hteo bih da budem apsolutno siguran da je sve urađeno kako treba, tako da kada počnemo, a mislim da možemo započeti sa unakrsnim ispitivanjem Tužilaštva dosta brzo, da se ne pojavi opasnost od bilo kakvog problema, i ovih 15 minuta koje bi sada iskoristili obezbedili bi da nećemo imati teškoće kasnije?

SUDIJA PARKER: Vi to želite pre nego što čujemo gospodina Vasića i Borovića?

TUŽILAC MOORE: Ja samo želim da budem siguran da ukoliko bude ikakvih grešaka, da se sa njima pozabavimo sada, pre nego što započne unakrsno ispitivanje koje se na nas odnosi. Ne bi bilo poželjno da dokumenti ne budu ispravni.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, imate li nameru da postavljate pitanja ovom svedoku? Imate?

ADVOKAT VASIĆ: Da, časni Sude, imam nameru, ne preterano dugo, ali imam nameru da postavljam pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Boroviću?

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala časni Sude, mislim jedno desetak minuta da ću postavljati pitanja. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala vama. Gospodine Moore, članovima Pretresnog veća nije sasvim jasno šta je to što vas brine? U svetlu onoga što su rekli gospodin Borović i gospodin Vasić, da li i dalje mislite da je pauza sada neophodna ?

TUŽILAC MOORE: Postoje 32 dokumenta koja su u spisu i još tri druga. Ja želim da budem apsolutno siguran da su tačni. Imamo problema sa mašinama gore vezano za ove dokumente. Ja to mogu sasvim sigurno da ostavim dok gospodin Borović ne završi svoje unakrsno ispitivanje. A tada se nadam da ćemo doći do pauze, ali nećemo više imati vremena da izmenimo bilo šta. Ja bih želeo da se sa dokumentima počne odmah, jer onda unakrsno ispitivanje može da teče bez straha od prekida. Kao što sam rekao, mašina je na žalost preskočila neke listove i stvorila probleme.

SUDIJA PARKER: Sada ćemo imati prvu pauzu i nastaviti sa radom u 15.30 časova, gospodine Moore.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, ja bih se zahvalio Pretresnom veću na dodeljenom vremenu. Imamo dokumente. Možda je bilo danas malo teže nego inače, ali imamo ih sve na raspolaganju.

SUDIJA PARKER: Ako smo vam omogućili da uspete to da uradite, onda smo mnogo postigli u interesu humanosti, gospodine Moore. Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam izvršio provere, ali te provere moram da vam saopštim na privatnoj sednici... vezano za one dokumente?

SUDIJA PARKER: Molim privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo ponovo na javnoj sednici, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Vasiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE : ADVOKAT VASIĆ

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala časni Sude. Dobar dan svima u sudnici. Dobar dan časni Sude, dobar dan gospodine Šljivančaninu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja ću vas zamoliti isto ono što vas je zamolio moj kolega Lukić, da posle mojih pitanja napravite malu pauzu sa vašim odgovorima, isto ću ja učiniti nakon vaših odgovora, kako bi Prevodilačka služba (CLSS, Conference and Language Services Section) mogla da prevede naš dijalog i kako bi sve ušlo u zapisnik. Hvala vam. Najpre bih počeo sa jednom temom, u kojoj mislim da je došlo do lapsusa u vašem izlaganju, a odnosi se na pukovnika Pavkovića.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih zamolio da ako možemo da na ekranu dobijemo dokazni predmet 404? To je ono naređenje kojim se pukovnik Pavković šalje u Negoslavce.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A dok čekamo da se pojavi na ekranu ovo naređenje gospodine Šljivančanin, pitao bih vas da li vam je poznato - 1991. godine, u ovom periodu, na kojoj je dužnosti bio pukovnik Pavković?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pukovnik Nebojša Pavković je bio zamenik načelnika Kabineta saveznog sekretara.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. Rekli ste saveznog sekretara?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Za narodnu odbranu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Za narodnu odbranu. Na osnovu ovog naređenja koje je na ekranu, zapravo Kabinet saveznog sekretara i šalje pukovnika Pavkovića u Negoslavce i od njega očekuje, kako stoji u tački 4 ovog izveštaja, ovog naređenja, izvinjavam se: "Izveštaje, zapažanja i predloge" koje treba da

šalje Kabinetu saveznog sekretara. Da li nam to znači da je pukovnik Nebojša Pavković tada bio u nekoj takozvanoj kontrolnoj funkciji poslat u Negoslavce - kao predstavnik više komande?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja znam da je gospodin Pavković bio svo vreme u Negoslavcima, da je saradivao sa gospodinom, Mrkšićem i da se vrlo često postavljao kao kontrolni... Jedini koji je imao pravo da daje neke, hajde da tako nazovem, kritike ili diskusije Mrkšiću bio je pukovnik Pavković.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi samo, s obzirom da je pukovnik Pavković iz pretpostavljene komande, njemu pukovnik Mrkšić nije mogao komandovati, jer bi to narušilo jedinstvo lanca komandovanja, već je mogao samo s njim u dogovoru poveravati mu određene poslove?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Po propisima koji su tada važili u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, pošto je Pavković iz pretpostavljene komande, tačno je da mu nije mogao izdavati zadatke pukovnik Mrkšić. Ali su mogli mnoge zadatke da izvršavaju u dogovoru, onako kako se njih dvojica dogovore - i verovatno po odobrenju načelnika Kabineta saveznog sekretara za narodnu odbranu, što ja nisam mogao da kontrolišem, nit' sam kontrolisao, nisam imao pravo to da kontrolišem - kako su se oni dogovarali i kako je išla ta linija izdavanja i izvršenja određenih zadataka.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Dok smo još na pukovniku Pavkoviću, a vezano za jedan deo o kojima ste vi takođe svedočili, a to je - evakuaciju vukovarske bolnice, ja bih zamolio da nam se na ekran stavi dokazni predmet 314, i to stranica koja nosi ERN broj 0468 7773? Dok čekamo, da... da pojasnim. To je dakle jedan izvod iz beleške gospodina Petr Kypra. To je ona beležnica koju je moj uvaženi kolega Lukić juče koristio. Ovo je jedan drugi izvadak iz te beležnice. I zapravo... Ne, to nije ta strana. 0468 7773. Radi se o zapisu.

sekretar: Izvinjavam se, ali dokazni predmet 314 ima samo jednu stranu i to je ona koja se sada nalazi na ekranima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Zapravo, onda sam ja dužan da se izvinim, onda sam ja do... dobio pogrešnu referencu. Samo trenutak, treba mi referenca pod kojom je zaveden dnevnik gospodina Kypra? Dok tražimo ovaj broj, samo bih rekao na šta se to odnosi. Odnosi se zapravo na belešku gospodina Kypra, da je... dokazni predmet je 344, izvinjavam se još jedan put, da je pukovnik Pavković rekao da ranjeni članovi paramilitarnih formacija treba da ostanu ovde, i da je to definitivno rešeno sa generalom Rašetom. Sad ćemo nadam se i videti tu stranicu? Znači, treba nam stranica broj 0468 7773? Hvala lepo. Možemo dobiti uvećan ovaj prvi deo? Gospodine Šljivančanin, da li vidite ovaj unos u... na početku ove stranice?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja vidim stranicu, ali ja ovo ne mogu da pročitam ništa, niti razumijem šta piše.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja ću da pokušam da pročitam, a vi pratite, pa... "Ranjeni članovi paramilitarnih formacija treba da ostaju ovde. To je definitivno rešeno sa generalom Rašetom." Da li imate neka saznanja o tome kakvi su razgovori bili između pukovnika Pavkovića i generala Rašete u pogledu ovoga?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Mene u to vrijeme nikada pukovnik Pavković informisao, niti govorio o bilo kakvim razgovorima sa kim je on vodio, jer je on bio iz drugopretpostavljene komande. E sad, da li je on upoznao sa tijem pukovnika Mrkšića ili nije, ja stvarno ne znam. To treba da pitate njih dvojicu. Samo još ono prvo pitanje što želim... što ste postavili u vezi tog komandovanja i tih njihovih odnosa kakvi su bili: Tačka 35 Pravila službe oružanih snaga kaže da je u određenoj zoni odnosno u garnizonu, odnosno u kasarni, najstariji onaj starešina koga odredi pretpostavljeni komandant. Ako je pukovnik Mrkšić bio dobio naredbu koju ja nisam vidio od komandanta Vojne oblasti - da je on komandant, po disciplini je mogao da određuje i određena pitanja za pukovnika Pavkovića - svi su bili dužni da poštuju to. Ali znam sigurno da je pukovnik kontaktirao često - Pavković sa Kabinetom, sa načelnikom Kabineta saveznog sekretara, pa i sa određenim generalima iz Generalštaba. Kakve je od njih dobijao naređenja i zadatke, ja stvarno ne znam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Prešao bih na jednu drugu sada temu, vezanu za opet deo vašeg svedočenja, u kome ste pomenuli da je poverenik Hrvatske vlade za Vukovar zvao u jednom trenutku Komandu u Negoslavicima, i da je zakazan razgovor sa pukovnikom Mrkšićem za sutradan pre podne, i da ste vi upoznati sa sadržinom ovog razgovora, odnosno o uslovima predaje koje je pukovnik Mrkšić, kako ste vi rekli "saopštio poverniku Hrvatske vlade". Mene interesuje, da li su ovi uslovi predaje bili vezani za celokupne snage, paravojne snage Hrvatske, strane koje su se nalazile u gradskom jezgru, s obzirom da su u... zajedno sa "Borovo naseljem", s obzirom da je Mitnica bila odsečena onog trenutka kada su jedinice JNA zauzele Milovo brdo.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znam sigurno da je gospodin pukovnik Mrkšić razgovarao u jutarnjim časovima, možda i oko 9.00, možda i prije - 8.00, 9.00 sati - uglavnom nije prošlo 10.00 sati izjutra - sa gospodinom Vidićem, i da mu je izdiktirao precizne uslove oko predaje. Pristvovao sam tom razgovoru - slušao sam. I kasnije je gospodin Mrkšić rekao da se on kolebao i da nije siguran da će svi prihvatiti te uslove, pa će naknadno javiti to. I znam da se to odnosilo na snage koje su bile u centralnom dijelu Vukovara i prema bolnici, a sad ne mogu da tvrdim da je bilo i "Borovo naselje", ne znam... ne znam šta je on predstavio se - koga predstavlja, mislim nisam ja držao slušalicu, nego je držao pukovnik Mrkšić. To znam. Ali se sećam kad je Mrkšić rekao da treba svi naoružani da izađu na stadion "Rupe", i rekao sam: "Mogu da pokažem taj stadion. I ako se predaju nikome sa glave dlaka neće hvaliti. I da odlože oružje." Kol'ko je mene poznato, do takvog nečega nikad nije došlo, niti se više Marin Vidić javljao, da je mene poznato. A pukovnik Mrkšić zna, pa može da vam kaže, ako on zna, ako je drugačije od ovoga što ja kažem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ne, mi smo ovde čuli mnogo svedoka koji su govorili nešto - šta se nakon toga desilo oko odlaska u bolnicu ovih pripadnika paravojskih formacija - da su neki otišli u bolnicu, a neki su otišli iz Vukovara. A mene interesuje da li je vama poznato kada je komandant Odbrane Vukovara zvani Mladi Jastreb napustio Vukovar i... i otišao? Ako znate, ako ne, ništa?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja znam iz razgovora sa gospođom Vesnom Bosanac i sa gospodinom Marinom Vidićem, jer sam se ja interesovao da želim da sretnem te ljude, pošto sam znao da su oni bili oficiri Jugoslovenske narodne armije, i da vidim šta ih je to navelo da jedan protiv drugoga pucamo i da ubijamo sami svoje vojnike koje smo do juče vaspitavali. I gospođa Vesna Bosanac mi je rekla sledeće: "Tu dvojicu nećete naći. Oni su prije pet dana pobjegli iz Vukovara. I nemojte ih tražiti. Jedini koji su ostali verni ovom gradu i ovom narodu smo ja i Marin Vidić. Ima i drugih koji nisu uspjeli da pobjegnu. Oni su se presvukli i sakrili u bolnici. Ja ću vam pokazati te". A kad je otiš'o, ja stvarno ne znam. A Marin Vidić uveče na razgovoru potvrđuje isti to što je rekla gospođa Vesna Bosanac. I sticajem okolnosti, pošto ovde čovek ima mnogo vremena u zatvoru, ja vrlo često gledam Hrvatsku televiziju, imaju i dobar program, a i razumijem jezik i... Prošle godine sam gledao jednu emisiju na godišnjicu oslobođenja Vukovara, u kome su gostovala dvojica pomenutih ljudi - na toj emisiji. I gostovali su drugi ljudi koji su pisali neke knjige o tome, o Vukovaru. I obadvajici su postavljali ta pitanja: kad su otišli iz Vukovara i zašto su otišli. I taj gospodin, koji je nosio naziv Mladi Jastreb, jedva je, da tako kažem, promućao i rekao: "Ja sam otišao prije 17." Ali nije hteo da kaže tačan datum kad je otišao. Eto, to je ono što ja znam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Rekli ste da ste razgovarali sa Marinom Vidićem i sa Vesnom Bosanac. Da li su vama poznate... poznati detalji oko pokušaja Marina Vidića da pregovara oko predaje sa Goranom Hadžićem, tada predsednikom Vlade Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema, a pre, neposredno pre pada Vukovara, znači u onom periodu od 15. do 18. novembra?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kada sam ja razgovarao sa gospodinom Marinom Vidićem, on je bio čovek bio spreman mnogo toga da kaže. I bili smo našli neki zajednički stav da je ružno što je uopšte došlo da se vode takva borbena dejstva. I sećam se da je prič'o i o tom njegovom pokušaju, al' da nije došlo do toga susreta. Ali ne mogu sad da se setim tačno zbog čega je objasnio da nije, ali mi je predao tri pisma koje je pis'o gospodinu predsedniku Franji Tuđmanu, predsedniku tadašnje Hrvatske, i ja sam ta pisma predao u Upravu bezbednosti, u kojima je detaljno opisivao da nije dobro što je došlo do oružane borbe. Pisao je i kako je poginuo jedan poručnik Jugoslovenske narodne armije koji je pozvat na sednicu Opštine Vukovara, pa je... bio je odbornik, a inače je bio iz "kasarne Vukovar", u avgustu mjesecu 1991. godine, pa je posle sednice mučki ubijen. Rekao mi je i sledeće. Da je po njemu i vojska pogriješila... i to, kako je on rekao, tri puta. Prvi put u avgustu mjesecu, kada je vojska ušla u grad i mogla da kontroliše grad, pa se najednom povukla. Ja tada nisam tamo bio i ne znam zašto se povukla. Drugi put, rekao je da je to bio period između 2. i 10. oktobra, kada su oni osetili da je došla jedna disciplinovana i

snažna jedinica. I taman kad su hteli da polože oružje, vojska je stala. E toga se sećam, a mi smo stali zato što smo dobili naređenje da za... prekinu se sva borbena dejstva, i da se obavezno pusti konvoj u Vukovar. I nismo vodili borbena dejstva sve do 20. I treći put, rekao je da je vojska pogrešila i kad je 10. novembra stala, kad je izašla na Milovo brdo - da su i tada hteli da predaju oružje. A mi smo stali zato što nismo imali vojnika. Jer je rezervni sastav otišao, otpustili smo mnoge dobrovoljce koji su bili nedisciplinovani, i bojali smo se da ne dođemo u okruženje. To je mene lično rekao gospodin Marin Vidić, na razgovoru koji sam sa njim vodio. I mogu da ka' em ovde javno, vrlo korektno se ponašao. Imali smo vrlo korektan razgovor. I još mi je rekao i sledeće. Ja sam ga pitao: " Zašto ste zapalili naše vojnike?" Moram da vam kažem ovom poštovanom i časnom Sudu - od onih 10 ljudi koje sam ja tražio i koji su bili nestali, nisam našao petoricu - našao sam spaljena njihova tijela u ulici Sremskih boraca. Pokazali su mi meštani šest humki zagrnutih, to je bio pepeo. I ja sam pitao Marina Vidića zašto su ta tijela spaljena. On mi je tada odgovorio sledeće: da je na nekom sastanku njima predsednik Tuđman rekao da je tada poznati srpski nacionalista Vuk Drašković rekao da će granice Srbije biti tamo đe budu srpski grobovi, i da je naređeno da se ne sahranjuju, nego da se spaljuju - što je mene začudilo. Ali čovjek je verujem govorio korektno, i predao je tada i svoj dnevnik u koji je to zapisao. Ja sam i taj dnevnik predao u Upravu bezbednosti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi molim vas, da li vam je tom prilikom rekao da je i sednica Vlade Hrvatske... Republike Hrvatske 17. novembra 1991. raspravljala o tome da li da dozvoli gospodinu Vidiću da li da pregovara sa Goranom Hadžićem ili ne? Da li vam je nešto govorio na tu temu prilikom vaših razgovora?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: On je tada imao puno primedbi na rukovodstvo i vrh hrvatske vlade... i vlasti. I najviše je kritikovao gospodina Tuđmana. E sad, svih tih detalja stvarno ne mogu da se setim, ali znam da je imao primedbe i na ponašanje tog hrvatskog rukovodstva. I kako je tada govorio, on je bio za jedan miran život svih tih stanovnika koji su tada bili živeli u Vukovaru. To je bar preda mnom govorio. Da li je tako... ja vjerujem da je tako i mislio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. U vašem svedočenju ste... smo gledali i jedan snimak u kome ste dotakli i pitanje odnosa JNA prema: civilnom stanovništvu, ženama, deci i starijima, i zapravo želju JNA da se deca i žene i stari ljudi izvedu iz Vukovara - još tamo u desetom mesecu 1991. godine.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih zamolio sada da pogledamo jedan snimak. To je, inače nosi oznaku 1V42, iz emisije hrvatske televizije "Latinica". Zamolio bih samo da pogledate... Šta kažeš?... Imamo malih tehničkih problema, samo sekundu... Očigledno su tehnički problemi v... veći no što sam mislio. Sad ćemo preći na neku drugu temu, a... a nadam se da ćemo u međuvremenu moći da prikazemo i ovaj snimak.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: U... glavnom ispitivanju ste govorili i o ustanovljavanju Operativne grupe Jug, odnosno...

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

ADVOKAT VASIĆ: Počeo sam sa drugom temom, a onda nam se umešao ton sa snimka koji izgleda opet ne možemo da pustimo? No, nastaviću sa ovom temom.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, govorili ste o Operativnoj grupi Jug i rekli ste svoj stav odnosno, kakav je vaš položaj bio po vašem mišljenju u okviru jedinica koje su se tada nalazile na vukovarskom ratištu... Mene interesuje, da li ste vi prisustvovali primopredaji dužnosti između Komande Operativne grupe Jug koju je tada predvodio komandant Bajo Bojat i tada Komande Gardijske motorizovane brigade, na čijem je čelu bio komandant Mile Mrkšić? Jer, u ratnom dnevniku za 8. oktobar piše da je do takve jedne primopredaje došlo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam rekao da se sećam da je komandant bio jedno vrijeme pukovnik Bajo Bojat, i načelnik Štaba Ljubičić, i da su bili smešteni u nekoj kući, skroz kad se izlazi iz Negoslavaca prema Vukovaru, bliže. U tim prvim danima izvođenja borbenih dejstava, vrlo često sam bio, kao što sam rekao - na prvoj borbenoj liniji zbog svojih operativnih zadataka. I stvarno se ne sećam da sam prisustvovao takvom sastanku. Ja ne mogu da se setim, možda je bio? Ako piše u operativnom dnevniku, verovatno je bio, ali ja ne mogu da se setim da sam prisustvovao. Ali se sećam da sam jednom prilikom prisustvovao sastanku kad je došao general Života Panić, kad sam trebao iz kasarne da dovedem potpukovnika Novakovića, da bi mu objasnili da on nije više samostalan, nego da bude potčinjen komandantu Mrkšiću. Ali nijesam to uspio. I general Panić je kasnije tog potpukovnika odstranio, tako da ka'em odatle, sa te... iz te zone. To je ono čega se ja sećam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li se sećate, da li su pojedini načelnici službi i rodova oko Komande Gardijske brigade dobili naređenje da sad postaju načelnici službi rodova Operativne grupe Jug, i da je to... se desilo jednim aktom primopredaje ili već... kakva su vaša saznanja o tome?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ono što ja znam jeste da smo mi najviše radili i brinuli za izvršenje zadatka deblokade kasarne i razoružanja paravojnih formacija u gradu Vukovaru. A taj zadatak je, kako vidite ovde, i po odlukama i zapovestima izvršavala Gardijska brigada u sadejstvu sa Odredom Teritorijalne odbrane Vukovara. Ja ne znam da li su načelnici drugih, kakva su imali ovlašćenja i šta su radili, oni znaju svoj delokrug posla, ali ja nikad... rekao sam, nisam dobio nikada naređenje niti sam znao da sam načelnik bezbednosti Operativne grupe Jug. I da naglasim, i po Pravilu službe rada organa bezbednosti, nema stručnog rukovođenja u privremenim sastavima - po pitanju rada organa bezbednosti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi molim vas, iz ovoga kako... kako smo sada čuli, zapravo proizilazi da je znači načelnik ode... organa bezbednosti u Gardijskoj brigadi se bavio jedino jedinicama Gardijske brigade. Ko je vršio ove poslove u drugim jedinicama koje su bile u okviru Operativne grupe Jug, i gde se uspostavljalo jedinstvo rukovođenja i komandovanja ovim jedinicama u pogledu stručnog rukovođenja organa bezbednosti. Na kom nivou?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, organi bezbednosti nisu jedinice. To su stručni organi komande. Organ bezbednosti brigade potčinjen je komandantu brigade. Ja sam se trudio da znam celokupnu bezbednosnu situaciju u zoni dejstva, odnosno odgovornosti, kako hoćete, Gardijske motorizovane brigade. Svaki načelnik bezbednosti druge jedinice je takođe trebao da zna i da izveštava svog komandanta, a po stručnoj liniji, trebao je da dobiva određene zadatke po pitanju kontra obaveštajne procene i kontraobaveštajnog rada, i svoje pretpostavljene komande, odnosno, od organa bezbednosti pretpostavljene komande. Sledeće: jedinice koje su dolazile na prostor Vukovara su vrlo brzo se menjale - iz Prve vojne oblasti, a to je: 453. motorizovana brigada - kratko bila; Podunavska brigada isto - možda desetak dana, 20. partizanska brigada - možda 10 do 20 dana. I onda je došla 80. motorizovana brigada koja je trebala da nasledi tu zonu od nas. Nije bilo mogućnosti da se uspostavi bilo kakav kontraobaveštajni rad i da se rukovodi na nekom stručnom pogledu sa tim organima. A oni nisu posebni organi koji se izdvajaju iz linije svoje jedinice. To je ono što ja znam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li to znači da su onda ove jedinice koje su se nalazile van Gardijske brigade bile zapravo kontraobaveštajno nepokrivene za ovaj period - za koji nije postojala linija stručnog rukovođenja, kako kažete?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To ne znači. To znači da je to bila teritorija Prve vojne oblasti na kojoj su oni verovatno imali određenu... određene i kontraobaveštajne grupe, da tako kažem, o čemu je ovde svedočio i... gospodin iz 80. motorizovane brigade, načelnik bezbednosti, zaboravio sam...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dragi Vukosavljević.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dragi Vukosavljević, i on je ovde i rekao da se susretao sa nekim ljudima iz tih grupa. Ali, za sve vreme mog boravka na tom terenu, ja se sa takvim ljudima nisam sreo, osim dva... 19. uveče - sa onim koji su došli po odobrenju da vrše određene zadatke. I oni su imali stručno rukovođenje od strane svojih pretpostavljenih organa bezbednosti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Tu mislite na ove oficire Uprave bezbednosti i Odeljenja bezbednosti Prve vojne oblasti, pretpostavljam?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Mislim prvenstveno na stručne organe bezbednosti iz Prve vojne oblasti, koji su bili negde u rejonu Šida, ili ne znam da su se nalazili.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ste vi uopšte imali nekakva saznanja o tim grupama koje su iz Šida dolazile, nesporno, to smo čuli od ovog svedoka Vukosavljevića, na teren vukovarskog ratišta, da li ste imali saznanja: kada su

dolazili, kol'ko su se zadržavali, koji su im bili zadaci, ili niste imali nikakva saznanja o tome?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Mi smo se trudili da uspostavimo kompletnu bezbednost u zoni dejstva Gardijske brigade, ali ne možete vi na svakom ćošku postaviti policajca da dežura, stalno da prati ko se kreće. Moglo je doći raznih ljudi, i kao civil, i bilo kako. Mene se niko nije javlj'o, niti sam ja imao neka saznanja da je bilo koji moj organ bezbednosti kontaktirao sa nekim od takvih ljudi... za vreme našeg boravka na tom terenu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi samo, da li je po pravilima struke, da li bi oficir koji dolazi iz kontraobaveštajne grupe bio u obavezi da se uopšte javlja organu bezbednosti na teritoriji na kojoj se... na koju dolazi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam prije rekao da je to bila teritorija koju su kontrolisale jedinice p... prve... teritorijalno nadležne jedinice Prve vojne oblasti. Mi smo bili došli za konkretan zadatak, a taj naš zadatak je Gardijske brigade bio - da deblokiramo kasarnu i razoružamo paravojne formacije u gradu Vukovaru. Mi... nisu bili dužni da se oni nama javljaju - šta oni rade po pitanju kontraobaveštajnih zadataka. Niti su morali meni da se javljaju kao načelniku bezbednosti jedne taktičke jedinice kakva je bila brigada.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Samo još jedno pitanje u vezi ovoga. Da li su pripadnici ovih kontraobaveštajnih grupa podređeni takođe Upravi bezbednosti? Da li je Uprava bezbednosti zapravo taj organ koji obezbeđuje jedinstvo ovog stručnog usmeravanja ovih svih organa?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Uprava bezbednosti je stručno rukovodila organom bezbednosti Prve vojne oblasti, a načelnik bezbednosti Prve vojne oblasti u svom sastavu je imao i kontraobaveštajne grupe, kol'ko ja to znam. A kako ih je on usmeravao i kako su radili, ja stvarno o tome ne znam da govorim.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li znate kakvi su... organi bezbednosti postojali u jedinicama Teritorijalne odbrane Vukovar, u jedinici "Leva Supoderica"? Da li imate neka saznanja o tome i da li su organi bezbednosti imali saradničku mrežu u ovim jedinicama?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja bih zamolio, ako treba da odgovorim bilo šta iz metoda rada... organa bezbednosti, da pređemo na privatnu sednicu?

ADVOKAT VASIĆ: Privatnu, kako da ne. Časni Sude, ja bih zamolio privatnu sednicu?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Ponovo smo na javnoj sednici, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala najlepše. Recite mi, da li je sa ovim problemima u funkcionisanju bio upoznat Aca Vasiljević, tadašnji načelnik Uprave bezbednosti? Da li ste ga vi upoznali u... u... u razgovoru kada je došao u Vukovar - to ste nam rekli u kojim prilikama je bio. Da li je on znao situaciju, kakva je situacija u organima bezbednosti na ovoj teritoriji?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kada je Aca Vasiljević boravio u Vukovaru, on je sa mnom razgovarao isključivo o bezbednosti i zadacima organa bezbednosti u Gardijskoj brigadi, i davao mi savjete šta bih trebao da radim i kako to najbolje da uradim. Nikad nismo razgovarali ni o kakvim problemima bezbednosti drugih jedinica, niti sam se ja za to kod njega interesovao... niti štabova Teritorijalne odbrane.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. U glavnom ispitivanju ste spomenuli telegram koji ste dobili. Da li ste, i rekli ste da ste i o ovom telegramu razgovarali sa gospodinom Vasiljevićem 19. posle ponoći, kada je došao u Negoslavce, na vaše... u kuću gde ste se vi nalazili... Da li ste tom prilikom od njega dobili instrukcije gde da obezbedite ove ljude, ovih 2.000 ljudi za razmenu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kol'ko se sećam, tada sam ja rekao gospodinu Vasiljeviću da smo mi obezbedili to što obezbedili tada sa Mitnice - kol'ko se ljudi predalo, i da će teško biti toliko ljudi obezbediti. On je mene rekao: "Šljivančaninu, ja sam poslao stručne ljude koji znaju zadatke. Trebate da saradujete sa njima i oni su prošli mnogo toga. Trudite se da zajedno izvršite zadatak kol'ko se može izvršiti". Nije ništa posebno nalagao da mora baš biti 2.000. Znači nije insistirao to, verovatno je on znao neku cifru bolje od mene kol'ko je ljudi zarobljeno, a ja nisam znao to uopšte u čitavoj Jugoslovenskoj narodnoj armiji. A tada je bio veliko broj ljudi koji su zarobljeni. Setite se samo prizora iz kasarne u Bjelovaru, kada je 3. oktobra ubijen komandant brigade i zarobljena ogromna grupa vojnika u toj kasarni. I tako redom. Ja vjerujem da je to... Aca Vasiljević se rukovodio s tim, a nismo posebno nešto diskutovali da mora baš biti 1.000... biti 2.000.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pomenuli ste ovu grupu koja dolazi da vrši poslove odabira, trijaže ovih ratnih zarobljenika, a koje je iz Uprave bezbednosti. Da li to zapravo je bio zadatak ove grupe kome ste vi samo asistirali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, od tog njihovog dolaska tu večer, oni su uglavnom preuzeli težište zadatka na pronalaženju počinioca krivičnog dela, i saradivali smo po svim pitanjima, kao što sam i ovde posvedočio. Nisam ništa išao van delokruga toga kako su oni od mene to tražili.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, vi ste i u većem svedočenju rekli da vam je u jednom trenutku, kada ste 20. jedanaestog bili u bolnici u Vukovaru, pukovnik Vujić rekao da ostanete u bolnici, da proverite ljude koji su tamo još

uvek ostali, a da će on da ide da reguliše transport osumnjičenih sa su izvršili krivična dela - za Sremsku Mitrovicu, ako sam dobro interpretirao, jel' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ovako. Možda sam i pogriješio negde u tom svom izlaganju. Kada je pukovnik procenio da nema više poslova u bolnici, i kad je vidio da vojna policija i mi, organi bezbednosti Gardijske brigade korektno obavljamo te zadatke za koje smo tu došli, on je odlučio da ode odatle. I on mi je rekao, koliko mogu da ponovim otprilike: "Šljivančaninu, ja sad idem na "Velepromet". Vi ovde ostanite do kraja, dok se poslovi izvrše.", i da će on ostalo regulisati po pitanju što je zaostalo još na "Veleprometu". Ja sam tada podrazumevao da će oni ljudi koji se još pronadu na "Veleprometu" kao osumnjičeni za krivična dela, i koji se dovedu iz ostalih delova grada, koji je još bio pod pretresen i pronalaženjem iz raznih podruma i zgrada, i ovi ljudi koji su dovedeni iz Vukovarske bolnice - organizovati jednu kolonu i u toku dana svi zajedno biti sprovedeni u Sremsku Mitrovicu. To sam mislio. Ako sam se pogrešno izrazio, onda se izvinjavam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ne, hvala vam. Recite mi, da li je ova grupa oficira iz Uprave bezbednosti zapravo imala ovlašćenje Vrhovne komande da izvrši upravo ovo što ste vi malopre rekli? Da obezbedi ovaj... odabere ovaj transport i sprovede ga do Sremske Mitrovice?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Oni su to radili i 19. uveče. Jedino što je prevoz tih ljudi, znači sredstva za prevoz, organizovala Komanda Prve vojne oblasti preko našeg pomoćnika za pozadinu, pomoćnika za pozadinu Gardijske brigade. Samo tu nisam dovoljno upoznat koja jedinica je koliko davala sredstva, autobusa, i to bolje zna ovaj pomoćnik za pozadinu, ali je on bio dužan da se brine o tome, i to bolje od mene zna pukovnik Mrkšić, ja stvarno ne znam u te detalje, svih ljudi šta je ko trebao da radi.

prevodioci: Primedba prevodioca: Da li može gospodin Vasić da isključi svoj mikrofon dok svedok odgovara? Hvala.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, isključivaću mikrofon. Hvala puno. Imam primedbu prevodioca da isključim mikrofon dok svedok govori. Ja mislim da sada sa tehnikom je sve u redu i da sada možemo da pustimo ovaj snimak koji zapravo predstavlja 1D 42... i... isečak iz 1D 42. To je emisija Hrvatske televizije "Latinica", pa da pogledamo na trenutak.

(Video snimak)

Mile Dedaković: To su snage koje nisu dovoljne da se to napravi.

Franjo Tuđman: Slušajte, nisu dovoljne, je l'?

Mile Dedaković: Da.

Franjo Tuđman: Mora biti dovoljno ono čime raspolažemo.

Mile Dedaković: Hoćemo ovaj da izvlačimo to pučanstvo? Nećemo?

Franjo Tuđman: Ne, ne, ne, ne. Ne! Kako ćete, osim toga, kako ćete izvlačiti, ne? Prema tome...

Mile Dedaković: Znete koje, koje oni hoće uslove, gospodine?

Franjo Tuđman: Ne. Ne dolazi u obzir.

Mile Dedaković: Dobro, ja se slažem s vama u tome. A ja bih vas, ovaj, samo mislim, podsjetio, tamo je 2000 djece? Što ćemo s tom djecom?

Franjo Tuđman: Dobro, dobro, već sam tu. Hajde vi radite svoje. Idem ja da vidim šta, je l'? Ne dolazi u obzir nikakvo izvlačenje!

(Kraj video snimka)

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala puno. Ja ću posle zamoliti da se prevede ovo, no samo da prvo identifikujemo da li je svjedok uopšte... zna o čemu se ovde radi, pa da pređemo onda na razradu, a... ako zna?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovo su snimci, sećam se, iz televiz... sa Hrvatske televizije prošle godine, koji su prikazani u ovome prije što sam govorio razgovoru sa... da li je bila emisija "Latinica" ili je nekako drugačije se zove emisija, uglavnom, dve večeri je bila rasprava prošle godine o tim događajima u Vukovaru.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, to je emisija "Latinica" sa temom "Da li je Vukovar izdat".

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, da, da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A radi se o događajima iz oktobra 1991. godine o kojima ste vi ovde nešto pričali. Ja bih zamolio sada da nam se pusti... pusti ovaj snimak? I zamolio bih ako mogu prevodioci da nam prevedu ovaj titl koji ide, čini mi se da ide dovoljno sporo, a ima nekoliko rečenica samo.

(Video snimak)

Mile Dedaković: To su snage koje nisu dovoljne da se to napravi.

Franjo Tuđman: Slušajte, nisu dovoljne, je l'?

Mile Dedaković: Da.

Franjo Tuđman: Mora biti dovoljno ono čime raspolažemo.

Mile Dedaković: Hoćemo ovaj da izvlačimo to pučanstvo? Nećemo?

Franjo Tuđman: Ne, ne, ne, ne. Ne! Kako ćete, osim toga, kako ćete izvlačiti, ne? Prema tome...

Mile Dedaković: Znae koje, koje oni hoće uslove, gospodine?

Franjo Tuđman: Ne. Ne dolazi u obzir.

Mile Dedaković: Dobro, ja se slažem s vama u tome. A ja bih vas, ovaj, samo mislim, podsjetio, tamo je 2000 djece? Što ćemo s tom djecom?

Franjo Tuđman: Dobro, dobro, već sam tu. Hajde vi radite svoje. Idem ja da vidim šta, je l'? Ne dolazi u obzir nikakvo izvlačenje!

spiker: Kroz sve razgovore, provlači se...

(Kraj video snimka)

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala puno prevodiocima najpre na trudu koji su iskazali da bi preveli ono što se ovde govori. Recite mi gospodine

Šljivančaninu, da li prepoznajete ko su akteri ovog dijaloga na ovom snimku?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde se prepoznaje čovek u maskirnoj uniformi, to je takozvani Mile Deadović zvani Jastreb, koji je tada predstavljan kao komandant snaga paravojsnih formacija u Vukovaru, i gospodin predsednik Hrvatske - Franjo Tuđman.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: U ovom razgovoru, komandant Jastreb traži da se izvuku civili, a predsednik Tuđman mu to ne dozvoljava, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je tačno i sećam se, sad me ovo podsetilo kad je i gospodin Marin Vidić ispričao mi kako su decu odveli negde bili na more ili ne znam gdje iz Vukovara u julu mesecu 1991. godine, e to se žalio isto na postupak hrvatske vlasti. Hteli su da tu decu prije borbe sklone iz Vukovara, ali da im nije dato, nego je rečeno da se deca vrata, da će navodno biti oni štiti, da se onda neće smeti napadati, tako redom. U tom smislu je govorio i Marin Vidić. A i mogu da kažem, prilikom dolaska do određenih podruma u Vukovaru, kako je koji dio naselja čišćen od paravojsnih formacija, narod kad bi izašao iz tog podruma, pričao je da su ih čuvali pripadnici Zbora narodne garde, i da im nisu dali da izađu iz podruma, govoreći im da će doći Jugoslovenska narodna armija da ih pokolje. I onda kad oni vide da mi hoćemo da im pomognemo, oni se čude. Bilo je i takvih primera.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam. Časni Sude, ja bih predložio da ovaj video snimak bude uveden u dokaze?

TUŽILAC MOORE: Nemam prigovor.

SUDIJA PARKER: Uvrštava se u spis.

sekretar: Kao dokazni predmet 844, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala najbolje. Mi smo gospodine Šljivančaninu spomenili telegram koji ste dobili od Uprave bezbednosti. I rekli ste nam na pitanje mog uvaženog kolege Lukića kako ste dobili ovaj telegram - preko Centra veze brigade. Da li ste i druge instrukcije iz... od načelnika organa bezbednosti SSNO-a dobijali na isti način, ili su postojali ineki drugi načini? Kao i ovaj telegram? Da li su znači korišćeni isti centri veze i za ostale?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam malo, malo informacija ili nekih zahteva ili obaveštenja dobivao preko Centra veze. Jedan od njih je bio taj telegram, i možda eventualno još jedan do dva neka takva zahteva u toku celokupnog boravka u toj zoni borbenih dejstava. Sve ostalo sam dobijao poštom u pisanoj formi.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li to znači da su ovi telegrami zapravo bili hitne prirode, jer nisu stizali u ovoj redovnoj pisanoj formi nego ovako, preko sredstava veze?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, znači da je bio hitan, jer je i za nas bilo iznenađenje da će, pošto smo imali malo vojnika tada, da će se predati paravojne formacije u Vukovaru tog dana. Bilo je za mene, a vjerujem i za ostale veliko iznenađenje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Govorili ste na pitanje mog uvaženog kolege Lukića i o evakuaciji 18. sa Mitnice, i o tome da su pripadnici Hrvatskih paravojnih snaga koji su položili oružje na Mitnici bili upućeni na "Ovčaru" - jer je ona bila blizu, a da 20. jedanaestog, ona lica koja su bila odvojena u trijaži kao osumnjičena - da su izvršioci krivičnih dela, da nisu trebali da idu na "Ovčaru". Zato bih ja zamolio da pogledamo ovaj jedan unos iz dokaznog predmeta 375, to je ratni dnevnik 80. motorizovane brigade. Upis je za 19. novembar u 18.00 časova na... to je stranica 10 na engleskom, a na BHS-u...

TUŽILAC MOORE: Nisam sasvim siguran šta će biti pitanje i kako će izgledati, ali mislim da imam predstavu o tome, ali ovaj ratni dnevnik se odnosi na 80. motorizovanu brigadu, o tom dokumentu govori moj uvaženi kolega. A koliko sam ja shvatio, ovaj svedok nije imao nikakve odgovornosti, kao što on sam kaže, vezano za tu konkretnu brigadu. To je prvi prigovor koji bih dao, a drugi je da je to sugestivno pitanje za svedoka.

ADVOKAT VASIĆ: Pa časni Sude, pitanje je sugestivno, proizilazi iz odgovora gospodina Šljivančanina. A slažem se ovde. Samo ukazujem na jedan upit koji je poslat Komandi 80. motorizovane brigade od strane pretpostavljene Komande. I mislim da gospodin Šljivančanin nam može reći da li on za to zna ili ne zna? A moje pitanje je i dozvoljeno da bude sugestivno. Ali nisam našao broj stranice na BHS-u. Samo sekundu, molim vas.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, vi možete da pitate svedoka da li on zna za to, ali morate njemu da ostavite da kaže šta on zna o tome, ukoliko nešto zna.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, časni Sude, hvala vam. Dakle, molio bih ako možemo na ekran da dobijemo ovaj dokazni predmet 375, unos za 19. jedanaesti u 18.00 časova. Gospodine Šljivančanin, da li možete da pročitate ovo, u sebi, ne morate naglas, jer smo ovde u sudnici to već više puta čitali.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Stvarno teško čitam ovaj rukopis.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Evo, ja ću da pokušam, pa vi pratite. "U prepodnevnom časovima, zatvorene ustaše odvežene su u zatvor u Sremskoj Mitrovici. Borbe se vode samo u rejonu bolnice, gde se očekuje predaja preostalih ostataka Zenge i MUP-a..." u zagradi, "... (oko 200), pa je naređeno da se bude pripravno oko organizovanja, čuvanja zatvorenika". Da li znate nešto o ovakom naređenju - da Komanda 80. motorizovane brigade bude pripravna za obezbeđenje zatvorenika koji budu došli iz bolnice u rejon ove brigade?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde vidim da je upis 19. jedanaestog u 18.00 časova. Ja sam ovaj ratni dnevnik prvi put vidio ovde u ovoj sudnici, odnosno, dobio sam ga kao dokumenat kad sam došao ovde u Vukovar... odnosno u Hag. Nisam ga imao prije prilike da vidim. Prvo što želim da kažem, ja sam 19. posle podne, znači k'o što sam rek'o mislim nege posle 15.00 časova ili... ne znam tačno vrijeme, bio sa predstavnicima Međunarodnog Crvenog krsta (International Committee of the Red Cross) u bolnici, i nisam tada primjetio da se vode borbe. A za ovaj upis, komandant je pored znači one linije kojom je dobijao izveštaj od organa bezbednosti, izveštaj od organa za moral, za pozadinu dobijao i mnoge izvještaje komandnom linijom od komandanata - svojih potčinjenih. I ne znam zašto je ovakav zapis i zašto je unešeno i da li je on davao zadatke - komandant, gospodin Mrkšić - da li je davao zadatke komandantu 80. brigade u vezi sa ovim pitanjem, jer nisam prisustvovao tome. Ne mogu da vam kažem nešto posebno više o tome.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Časni Sude, možda je vreme za... Hteo sam da kažem, možda je vreme za našu drugu pauzu. Možda... ja sam pri kraju ispitivanja, možda bi mi trebalo par minuta da malo konsolidujem još pitanja, da vidim koja će da otpadnu, da bih što pre završio sa mojim unakrsnim ispitivanjem?

SUDIJA PARKER: Malo je rano gospodine Vasiću i zbog ove ranije pauze za gospodina Moorea, ponestaće nam trake pre 19.00 časova. A ne želimo da traćimo vreme. Da li mislite da bi trebali... da je za vas važno da u ovom trenutku napravite pauzu?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, pa nastavićemo još ovih 10 minuta koliko nam čini mi se ostaje, pa ćemo onda napraviti pauzu. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Hvala vama.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, kada se govori o učešću u formiranju i praćenju konvoja, civila i ranjenika, rekli ste da je to bilo u nadležnosti Prve vojne oblasti, pozadinskih jedinica Prve vojne oblasti, jel' sam dobro razumeo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kol'ko sam ja tada imao saznanja, znam da je tamo posle 18. boravio i pomoćnik komandanta za pozadinu Prve vojne oblasti, general Jerko Crmarić sa dosta starešina iz tog pozadinskog organa. I verujem da su uzeli veliko učešće u obezbeđenju potrebnog broja transportnih sredstava za izvršenje zadatka oko pomoći i evakuacije ljudi iz zone borbenih dejstava.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovaj konvoj ranjenih vodio je predstavnik Kabineta saveznog sekretara, pukovnik Nebojša Pavković, jel' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste nam da su konvoji sa civilima, kao i ovaj konvoj sa ranjenicima, trebali da idu preko Nuštra prema hrvatskoj teritoriji, a znamo da je kasnije ruta promenjena. Da li nam možete reći zbog čega je ova ruta promenjena i zašto ovi konvoji nisu išli preko Nuštra prema Vinkovcima, ako znate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Prvi put kad je... kad su paravojne formacije Hrvatske donele odluku da se predaju, došlo je naređenje od pretpostavljene komande koje je nama potčinjenima prenio komandant gospodin pukovnik Mrkšić, da se javljaju tri, tako da kažem centra gde se... gde idu ljudi iz Vukovara. Jedan je onaj koji je ranije bio u Šidu, Crveni krst, sledeći je zatvor Sremska Mitrovica, i sledeći je - na dogovorena mjesta prema Republici Hrvatskoj gde se vrši razdvajanje snaga. Znam da je taj konvoj iz bolnice trebao da ide u Nuštar. I kol'ko se ja sećam, ali ne mogu to da budem siguran, pošto je to vodio pukovnik Pavković, uveče sam čuo informaciju da nisu hteli da prime taj konvoj i da je on otišao za Sremsku Mitrovicu. 19. takođe, odnosno 18. na 19., konvoj koji je vodio major Škorić, a znači u Štabu brigade u Negoslavcima, uvijek je preko sredstava veze sa pretpostavljenom komandom dogovarano, jer nismo mi imali direktno kontakt sa predstavnicima Hrvatske, nego Prva vojna oblast, pa je sa njima dogovarano gde mi da šaljemo te ljude. I onda bi obično načelnik Štaba odredio nekoga iz operativnih organa ko je vodio konvoj, a bataljon, Prvi bataljon Vojne policije - davao je snage za pratnju. I taj konvoj nisu hteli da prime, i on je posle velikih šetnji, ponovo vraćen, kako sam pričao onu več, na "Ovčaru", što je stvaralo mnoge teškoće.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li znate da je taj konvoj sutradan, dakle 20. ujutru, kada je krenuo sa "Ovčare" prema Nuštru, da je doživeo to da je na njih hrvatska strana pucala? Da li imate takva saznanja?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, te... te informacije sam čuo kasnije na Komandnom mjestu. Nisam lično ja to doživeo, ali sam čuo tada da se pričalo o tome. I čuo sam posle i od pukovnika Pavkovića.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Dolazimo sada na deo vašeg svedočenja u kome ste rekli da je plan bio da lica koja su trijažirana kao osumnjičena za izvršenje određenih krivičnih dela - budu prebačena u Sremsku Mitrovicu, ali da je pukovnik Vujić 20. jedanaestog smatrao da je bolje da ona idu u kasarnu. Da li sam ja to dobro razumeo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne. Znači, stav je bio da svi građani, tako da kažem, svi civili, koji nisu se predali kao pripadnici paravojnih formacija - sa oružjem, jer mi onda ne znamo jel' on učinio krivično delo ili nije, idu pre... prema "Veleprometu" iz Vukovara i čitavog tog dijela. Jedno Mitnica, koja nije gravitirala prema "Veleprometu", da ne bi smo pravili sad oko velike gužve, gravitirala je prema "Ovčari". Ti su išli prema tom objektu. A 20. ujutru, kad sam se ja sreo sa pukovnikom Vujićem na kapiji "Veleprometa", gde mi je on javio... naredio da se javim, da bi išli zajedno u bolnicu, ja sam predložio, i ja sam to zahtevao - da ti ljudi, koje mi izvršimo trijaž, ne idu sad ponovo da vrše trijaž njima drugi ljudi na "Veleprometu", nego da se smeste, da je najbolje da se smeste trenutno u kasarnu, privremeno, dok ne krene kolona za Sremsku Mitrovicu, i dok se ostali ne pronađu, još koji trebaju ići u toj koloni. I pukovnik nije imao ništa protiv toga. Znači, jednostavno, to je bio neki dogovor to jutro - da se dva puta ti ljudi ne maltretiraju, da ne idu... dva puta da im se vrši trijaž.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je ovaj vaš predlog odobrio pukovnik Vujić?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Jeste, ništa nije bilo tu sporno. Mi smo se dogovarali posle zajedno da to tako bude.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, da li je sada...

SUDIJA PARKER: Nastavljamo sa radom u 17.20 časova, gospodine Vasiću.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Časni Sude, imam još samo par pitanja gospodinu Šljivančaninu. Sad bih se vratio na onaj deo vašeg iskaza koji se odnosi na 20. novembar, kada ste, kažete... došli na Komandno mesto u Negoslavce, i kada ste, kako ste rekli, od pukovnika Mrkšića saznali o daljim zadacima Gardijske brigade - o tome da je održana sednica Vlade i kako ste rekli, da su oni preuzeli grupu osumnjičenih. Recite mi molim vas, da li ste vi tog 20. novembra prisustvovali na redovnom referisanju ili je ovo bilo ne... neposredno posle ovog referisanja?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja nisam prisustvovao nikakvim sastancima... sastancima u Komandi Gardijske motorizovane brigade ni 18.

popodne, ni 19. popodne ni 20. popodne. Bio sam na operativnim zadacima koji su radili organi bezbednosti, i ne znam da li su, mislim, ne znam kakvi su sastanci držani, ali nisam bio na sastancima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Moram da vam kažem samo poziciju mog klijenta. On misli da se vi ne sećate dobro, i da on nije mogao da kaže da je Vlada preuzela ove osumnjičene... tog dana. A ja ću vam sada pročitati šta je o zaključcima sa sednice pred ovim Sudom u jednom drugom postupku - u *Predmetu Dokmanović* rekao jedan učesnik tog sastanka, predsednik Vlade Goran Hadžić. To je na stranicama... na stranici 3.124 transkripta od...

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, imamo prvo gospodina Moorea, zatim gospodina Lukića.

TUŽILAC MOORE: Mogu li da pustim gospodina Lukića da prvi govori?

SUDIJA PARKER: Vrlo ste velikodušni, gospodine Moore. Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: To sam ja baš trebao da ustupim gospodinu Mooreu. Nemam protiv postavljenog pitanja, ali ja sad želim možda da pokrenem nešto što je mnogo veće formalno pitanje. Ja sam protiv toga da se predočavaju svedoku transkripti drugih lica. Generalno. Mi smo tokom tužiočevog predmeta napravili neka pravila igre, koja mislim da smo svi vrlo poštovali. U unakrsnom ispitivanju mogli smo da kažemo da neko nešto govori, pri tom smo se čak držali strogo toga da ne pominjemo ime lica čije navode predočavamo nekom u unakrsnom ispitivanju. I to je Tužilaštvo izrazito od nas zahtevalo. Međutim, tokom prethodna dva predmeta Odbrane, malo kao da su se izmešala pravila igre, pa su počele da se predočavaju tačno određene pozicije određenog lica koje na primer nije ni svedočilo pred Tribunalu. Ja sam generalno saglasan da se okrivljenom kad se saslušava kao svedok mogu predočiti pozicije, jer on je bio prisutan u sudnici i on je dobio sav materijal. Ali generalno, kasnije kad krenu svedoci, ja se protivim da se čitaju iskazi drugih lica, ili da se govore poimenično ta lica. Inače, voleo bi više ako bi moglo da se interpretira svojim rečima, čisto zbog tih pravila, kako smo uspostavili pred Tribunalom, nešto to tvrdi neko drugo lice, a gospodin Šljivančanin je upoznat sa svedočenjem gospodina Hadžića, jer je taj materijal dobio.

SUDIJA PARKER: U ovom trenutku naravno, nemamo nikakve iskaze gospodina Hadžića. Gospodine Moore, da li poistoji nešto o čemu biste vi hteli da pokrenete pitanje?

TUŽILAC MOORE: Da. Kao prvo, ovo je unakrsno ispitivanje, i na osnovu moga sećanja, čini mi se da su pravila igre da moj kolega ne treba da postavlja sugestivna pitanja svedoku vezano za ovu temu, a mislim da je još važnije kako stvari treba postaviti. Gospodin Šljivančanin kaže da nije bio tamo 18., 19. i 20. Čini se da gospodin Mrkšić kaže da to možda nije tačno. Ako je to ono što se

kaže, onda to mora direktno da se kaže gospodinu Šljivančaninu, u ime gospodina Mrkšića da gospodin Šljivančanin nije u pravu i da je on bio tamo tog i tog dana, a da se ta tema spomenula u prisustvu gospodina Šljivančanina. Stoga to znači da gospodin Šljivančanin poznaje područje i da može da odgovori vezano za to bilo da se slaže ili ne slaže. Što se mene tiče, ja ne vidim logiku ovakve prezentacije, i predlažem da se to jasno iznese.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Moore. Gospodine Vasiću, hoćete li da sada izmenite svoju poziciju u odnosu na ove korisne komentare svojih kolega ili želite da vam ja još dam neke korisne komentare?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Ovaj, ja ću pitati ovo na drugi način. No, čini se da moja pozicija baš nije dobro shvaćena od... od strane mojih kolega. Moja pozicija je bila da gospodin Mrkšić tvrdi da nije rekao gospodinu Šljivančaninu da su lica koja su bila osumnjičena preuzeta od strane Vlade Istočne Slavonije, a to sam hteo da potkrepim činjenicom iz jednog iskaza Gorana Hadžića, koji je dao pred ovim Tribunalom, a... a u kome on tvrdi da je bio sastanku prisutan jedan potpukovnik, koji je rekao da nikakva predaja ne dolazi u obzir. To je bila poenta onoga što sam ja hteo da predočim.

SUDIJA PARKER: Pa, to nije iskaz koji je dat u ovom postupku.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, to je iskaz koji je dat u *Predmetu Dokmanović* pred Tribunalom. Ne u ovom postupku.

SUDIJA PARKER: Ja bih vam predložio gospodine Vasiću da ne idete dalje od sugestije da je na jednom drugom suđenju dobijen iskaz i da je to ono što vi želite da kažete, i da onda je vidite da li to svedoka podseća da li je to tako, ili se ne slaže sa tim iskazom, ili koji je njegov stav. Ali ne možete sa tim ići dalje od toga, i to je pitanje principa gospodina Lukića, kako sam ja razumeo. A tako se približavamo i napomeni gospodina Moorea, ali mislim da je on imao nešto drugačiji pristup. Da, gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala časni Sude, ja ću se zadržati upravo na ovoj poziciji koju ste nam sada potpuno jasno omeđili. Ja se s njom potpuno slažem. Gospodin Šljivančaninu, čuli ste kakvu je izjavu dao u jednom drugom suđenju ovaj čovek. Da li to osvežava vaše pamćenje, da li je možda ta informacija pre 15 godina izgledala drugačije? Da oni nisu predati?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Hadžića nisam čuo šta je svjedočio. Pročitao sam mnoge materijale i netačne izjave. Ja vam najodgovornije tvrdim, gledam ovde svakoga pošteno u oči, ne sto posto - nego milion posto znam da sam bio kod komandanta na Komandno mjesto 20. uveče, a za sednicu Vlade sam prije komandanta čuo od mog oficira bezbednosti Srećka Borisavljevića, što neću, ne želim da ponavljam, rekao sam šta me upoznao, i ostajem potpuno sa ono... za ono što sam rekao da je to rečeno tu veče na Komandnom mestu...

prevodioci: Primedba prevodioca: Da li može gospodin Vasić da isključi mikrofonski dokaz svedok govori. Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:...I rekao sam vam da sam bio iznenađen kad mi je Srećko Borisavljević rekao da su ti ljudi umesto u Mitrovicu otišli... da ih je preuzela Vlada SAO Slavonije, Zapadnog Srema i... Krajine.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam. Ja bih molio da pogledamo ako možemo dokazni predmet 843? To je 3D16 65ter dokument bio i to stranicu 2? Hvala. Ja bih molio da nam uvećate ovaj 4. pasus? Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, ovo je, ovaj dokument vam je poznat, to je izveštaj od 10. dvanaestog, ili hoćete prvu stranu da vam okrenem?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne treba, poznat... poznat mi je dokument.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovde su izneti vaši stavovi u pogledu postupaka Vlade, i ovde piše: "Komanda Gardijske motorizovane brigade je bila prisiljena da vrši i mobilizaciju ljudstva u zoni izvođenja borbenih dejstava; i uključivati ih u borbama u Vukovaru. Odziv ljudstva je bio veoma slab, posebno u selu Negoslavci. Ono malo što se odazvalo pozivu, ostalo je na položajima dva, tri dana. U celini gledano, veći deo srpskog stanovništva u zoni izvođenja borbenih dejstava OG Jug, nije bilo spremno za učešće u borbi. I svi su želeli da čuvaju svoje selo, kuću ili slično. Takvom ponašanju i lošem odzivu najviše je doprinela Vlada Is. Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema. Ta ista Vlada je za komandanta Štaba Teritorijalne odbrane postavila ljude koje narod ne poštuje i ne ceni - zbog ranijih zasluga, kao i ljude na visokim funkcijama, korumpirane i dokazane u prljavim poslovima i radnjama. Na jednom od sastanaka ove Vlade..." u zagradi "... (niko od tih članova Vlade nije se pojavljivao u Vukovaru do skorog oslobođenja)..." zatvorena zagrada "...pokušavano je da se umanje uspeh jedinica JNA, u čemu je prednjačio predsednik Hadžić. Raspoloženje većeg dela stanovništva prema Vladi i njenim predstavnicima je loše". Da li se gospodine Šljivančanin možete složiti samnom da ste u ovom izveštaju obuhvatili i događaje sa sednice Vlade od 20. jedanaestog 1991. na "Veleprometu", kada ste rekli da su pokušali da umanje uspeh jedinica JNA?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam ovde posvedočio i rekao da me Srećko Borisavljević upoznao sa onim šta je njega upoznao Bogdan Vujić sa te sednice Vlade. I prema onome kako sam ja tada shvatio, njihov odnos prema nama, pripadnicima Jugoslovenske narodne armije, bio je skoro isto takođe negativan. A pored toga, taj odnos pojedinih članova vlade, bio je negativan i u toku našeg boravka na tom terenu, o čemu sam ja pisao u svojim kontraobaveštajnim procenama, i čak bio prinuđen da privodim na razgovor ministra unutrašnjih poslova. I kad sam dobio zadatak da vršim operativni rad

prema tom ministru, on je napustio teritoriju. Mene lično tada kao čoveku, nije odgovaralo i nisam poštovao da se stvaraju nikakvi organi koji su bili van Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Takav sam tada imao stav, tako sam to i napis'o, i mislim da sam to kratko, ali realno napis'o.

prevodioci: Primedba prevodioca: Ponovo, imamo veliki problem da čujemo svedoka ukoliko je drugi mikrofona uključen. Hvala.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Izvinjavam se prevodiocima zbog mikrofona. Da... no, složit ćete se samnom da u ovom izveštaju koji ste podneli na zahtev načelnika Uprave, niste naveli da je Vlada Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema preuzela jedan broj lica 20. jedanaestog 1991. godine. To ne piše u ovom vašem izveštaju, jel' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam rekao ovde da sam takav izveštaj napisao 21., posl'o u Upravu. I kao što vidite, imali ste priliku da vidite mnoge druge moje kontraobaveštajne izveštaje koje sam slao, ovde sam pokazivao - nisam prepisivao ni iz tih izveštaja ništa što sam pisao u tim izveštajima. Smatrao sam da ne treba da se ponavljam. A sad, posle svake bitke je lako biti general. Da sam znao da ću biti ovde u Haškom tribunalu, možda bih ja dopisao mnogo više na tom izveštaju tada.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li mi možete reći, da li ste nakon tog izveštaja od 21. novembra dobili neke instrukcije od strane Uprave bezbednosti po pitanjima tog izveštaja?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam. Nisam dobijao nikakve instrukcije, osim ovo što sam rekao, kad sam zajedno sa načelnikom bezbednosti Kabineta saveznog sekretara, posle dolaska iz Vukovara - bio kod načelnika Uprave. On mi je sugerisao određena pitanja po kojima trebam sastaviti te izvještaje. Ja sam ih sastavio kol'ko sam tada znao i umio. I niko mi tada nije davao nikakve primedbe. Jesu li oni ovaj izveštaj čitali, jesu li pregledali, šta su preduzeli - ne znam, ali mene... više od mene nisu tražili ništa.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Ja bih zamolio sada da prokomentarišemo jedan dokument koji nosi oznaku 3D 050171? Inače je 65ter dokument 3D 38. Ako možemo dobiti na ekranu? Hvala vam lepo. Gospodine Šljivančanin, da li znate šta je ovo i da li je to dokument koji u svom prilogu ima jedan drugi dokument kojim se... o obaveštenjima o pripadnicima paravojnih formacija Hrvatske?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovo znam šta je. Znači, ovo je akt načelnika bezbednosti Kabineta saveznog sekretara od 10. jedanaestog 1991. godine o obaveštenjima i podacima o pripadnicima Zbora Narodne Garde i MUP-a u Vukovaru, na koji upućuje nas stručno šta trebamo raditi po kontraobaveštajnom radu, mislim nas - organe bezbednosti Gardijske brigade. I evo, naslovljen je na organ bezbednosti Gardijske brigade.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja bih zamolio sad ako možemo da pogledamo drugu stranicu, to jest izveštaj koji je... e, to. Gospodine Šljivančanin, je li ovo... ovo već zapravo dokument koji je dostavljen uz prethodni dopis koji smo videli, i u kome su obaveštenja o paravojnim formacijama Hrvatske, koje treba da budu smernica za rad organa bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Verovatno to ako je ovaj propratni akt zajedno s ovim dokumentom.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, i to je uvedeno kao dokaz, vidim sada, pod brojem 826. Hvala vam. Recite mi, vi ste po ovim smernicama koje ste dobili postupali, nakon što ste primili ovaj dokument, jel' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam uvijek kad bih dobio ovakav dokumenat, upoznao sa njim komandanta i pomoćnike komandanta, kao i neke komandante, posebno recimo komandante bataljona Vojne policije ako mogu da mi daju neke informacije ili podatke koji bi od mene bili... koji bi za nas organe bezbednosti bili značajni. I radili smo operativno, organi bezbednosti, po ovom dokumentu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, hvala vam. Zamolio bih sada ako možemo da vidimo na ekranu dokument koji nosi broj 3D 050192? To je inače 65ter dokument 3D 39?

sekretar: Zamolio bih ponovo identifikacioni broj dokumenta.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala najbolje. 3D 050192. To je inače 3D 39, 65ter broj. Hvala najbolje. Gospodine Šljivančanin, je li vam poznat ovaj dokument? Pogledajte?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovo je jedan od izvještaja o stanju bezbednosti u Gardijskoj motorizovanoj brigadi, koji je na osnovu izvještaja organa bezbednosti sačinio... organa bezbednosti Gardijske motorizovane brigade sačinio načelnik bezbednosti Kabineta saveznog sekretara i uputio ga Upravi bezbednosti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li možemo pogledati kraj ove stranice? Ako možemo da ga malo uvećamo? Ovde, u poslednjoj rečenici kaže: "U radu na obradi ratnih zarobljenika, organu bezbednosti Gardijske motorizovane brigade sugerisano je da primeni selektivni pristup, sa težištem na otkrivanju i identifikaciji ratnih zločinaca, i dokumentovanju ratnih zločina, identifikaciji stranih plaćenika, razjašnjavanju ciljeva i namera, i dokumentovanju sprege sa stranim faktorom, dokumentovanju agenturne delatnosti u korist stranih obavještajnih institucija, prikupljanju značajnih obavještenih podataka o: rasporedu, jačini, naoružanju i namerama neprijateljskih snaga, i stvaranju uslova za operativno kombinovanje ili plasiranje dezinformacija. O stanju bezbednosti u brigadi, Gardijskoj motorizovanoj brigadi i preduzetim merama - izveštavaćemo redovno". Ovo su smernice koje su od strane Kabineta, to jest' načelnika bezbe...

odeljenja bezbednosti SS... Kabineta SSNO-a poslate organu bezbednosti Gardijske brigade, jel' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I po ovim smernicama se postupalo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Trudili smo se da postupamo po ovim smernicama. I ako ste čitali neke od ovih izvještaja koje sam ja slao, videli ste da smo mi čak u svojim izvještajima pisali i poimenične slučajeve koje smo mi otkrili. To ne znači da su naši izvještaji uvijek bili tačni. To je naš preventivni rad i saznanja do kojih smo došli. A pošto se u jednom centru skupljaju podaci iz više, onda oni kasnije, ako se podudaraju dva ili tri podatka tačna, daju se dalji konkretni zadaci - šta treba preduzimati u operativnoj obradi ovaj, prema pojedinim licima. I ako uzmete neki moj izvještaj, videćete tamo dosta imena koje sam... koje smo mi nabrajali, sa njihovim tajnim nazivima, sa tim šta smo o njima saznali, pa i o tom radu stranih plaćenika ili nekih ubačenih lica na teritorije.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, čini mi se da ste nam rekli, ako sam to dobro shvatio, da su sve ove podatke koje na kraju prikuplja Uprava bezbednosti, proverava, filtrira, i onda one proverene vraća opet organima bezbednosti na teren, na dalja postupanja. Da li sam ja to dobro shvatio?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa znači organ bezbednosti ne može nekoga optužiti niti odmah smatrati ga neprijateljem ili učiniocem krivičnog dela, ako o njemu ne prikupi detaljne i pouzdane podatke. I zato je mu... mukotrpan rad organa bezbednosti. I mora odgovarati za svoje postupke ako nekoga optuži, a da nije tačno. I mene je i žao ovde što se neki elementi iznose, ali nek se iznose, nek' se pokaže istina - što smo mi možda osumnjičili nekog čoveka, ali nismo konkretno dokazali. Trebalo je i dalje raditi, obrađivati i videti čemu to vodi. Ako me rezumijete? Eto, to su ti neki od elemenata. A za naše pripadnike - vojnike i starešine Gardijske motorizovane brigade imali smo precizne podatke i tačne; i kad nekog osumnjičimo, tačno smo znali zbog čega smo ga osumnjičili. A na teritoriji je bilo teško odjednom reći: "To je taj i taj". I zato je i vršena ovako ova selekcija, ko je počinio krivičnog dela, kako da ka'em, zaista ozbiljno. Nije se odma' uprlo u čoveka i reklo mu... i rečeno mu: "Ti si ubio". Nego se: sumnja, priča se, prepoznaje ga. I onda je nama sugerisano da što manje te ljude zadržavamo, imate drugu isto sugestiju, i da ih odmah šaljemo za vreme izvođenja borbenih dejstava u Šid đe su radili istražni organi, a tada da ih što pre uputimo u Sremsku Mitrovicu, đe rade istražni organi koji su tamo određeni.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Časni Sude, ja bih predložio da ovaj dokument uvrstimo u dokaze?

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: Kao dokazni predmet 845, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam puno gospodine Šljivančanin na vašim odgovorima. Ja sam završio svoje unakrsno ispitivanje, časni Sude. Hvala vam.
SVEDOK ŠLJIVANČANIN: Hvala i vama.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Vasiću. Gospodine Boroviću?

UNAKRSNO ISPITIVANJE : ADVOKAT BOROVIĆ

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Dobar dan gospodine Šljivančaninu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vi ste nam svedočeći ovde rekli da ste redovno obilazili jedinice Gardijske motorizovane brigade na prvoj liniji fronta, je l' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Svaki dan od jutra, pa čak nekada i noću sam noćiv'o na položaju kod pripadnika nekih jedinica, ali sam većinu vremena provodio kod vojnika Gardijske brigade na frontu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste bili ljubazni da nam onda kažete u kojoj ste meri vi bili upoznato sa zadacima Jurišnog odreda 1 i Jurišnog odreda 2? Da li ste poznavali: pravac dejstva tih jurišnih odreda, zatim borbeni raspored i eventualne probleme, da li ste ih mogli uočiti i na koji način? Malo je više pitanja, ali se radi o jednoj temi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Uvek sam prisustvovao na Komandnom mestu kad se donosila odluka o upotrebi jedinica Gardijske motorizovane brigade. Trudio sam se da maksimalno zapamtim koje je kojoj jedinici komandant dao zadat... zadatke, jer je mene to interesovalo kao načelnika bezbednosti da li se starešine korektno odnose prema izvršenju postavljenih zadataka. I želio sam nekad i da upoznam komandanta, ako smatram da se njegove odluke ne poštuju. To je pitanje odluka. I ne da sam... znao sam uvek koji zadatak ima koji jurišni odred. U početku su bila tri jurišna odreda, kasnije mislim da ih je bilo pet. Znao sam zadatke.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li nam sa ove distance možete reći koji je bio zadatak JOD-a 1, a koji zadatak JOD-a 2? Konkretno ili...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, mogu da vam kažem.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvolite?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Jurišni odred 1, po odluci komandanta, trebao je da se kreće pravcem: ulica Svetozara Markovića, naselje "Boško Buha", Milovo brdo, i da na tom pravcu razoruža paravojne formacije, skloni barikade, i raskrči puteve, tako da kažem, da se može slobodno kretati. A Jurišni odred 2, trebao je da ide ulicom: Sajmište, pa dalje od Dalmatinske ulice

prema Vodotoranju, da deblokira kasarnu, da razoruža paravojne formacije na tom svom pravcu, da skloni barikade, i da se stvore ti uslovi koji su normalni za grad. A u početku, Jurišni odred 3 treb'o je da ide od Vučedola preko Mitnice i da izbije u visini Vodotoranja.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu, hvala. Da li biste bili ljubazni da nam kažete koji je jurišni odred osvojio Milovo brdo, i da li znate u kom je to vremenskom periodu bilo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja bih rekao da Jurišni odred 1 je izašao na Milovo brdo i očistio taj dio grada od svih onih koji su pucali na vojsku i pripadnike Jugoslovenske narodne armije. I sećam se da je to bilo možda 9. ili 10. novembra, jer sam tada bio zamoljen od jednog pukovnika iz Generalštaba, mislim da je on baš bio hrvatske nacionalnosti, ako mogu da pronađem jednu dotičnu osobu, dao ime i prezime tačno te osobe koja je bila ćerka navodno njegovog brata, i da je pošaljem u Šid, pa sam imao dosta problema oko toga i molio sam ljude da mi pomognu u pronaleženju te osobe. I sećam se toga... toga dijela.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ja bih zamolio časni Sude, da se na ekran stavi dokaz 430? Ali biće samo taj, da ne brinete daću sve one dokaze iz seta koje sam... ranije prikazivali. Dakle dokaz 430. Da li biste uvećali ovaj poslednji pasus? Poslednji, ne prvi, nego poslednji? Hvala. Pod brojem 4? Da li biste bili ljubazni, poslednji pasus uvećajte? Još malo? Hvala. Da l' vam je teško gospodine Šljivančanin da pročitate ovo pod "Zadaci", imate zadatak pod tačkom 4. Ovu tačku 4, ako vam nije teško, pročitajte?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovde piše: "Tačka 4, Jurišni odred 1 bez Prvog motorizovanog bataljona iz sadašnjeg rejona borbenog rasporeda, prebaciti na pravac: ulica Dalmatinska, ulica Alije Alijagića, Vodotoranj. Zadatak: u neposrednom sadejstvu sa Drugim bataljonom Vojne policije i Jurišnim odredom 4, ovladati objektima u zahvatu ulice: Alije Aliagića, škola "Stjepan Supanc" i što pre izbiti u rejon Slavije..." u zagradi "...(Vodotoranj), odakle sprečiti eventualno izvlačenje ustaških snaga na pravcu Mitnice".

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. E sada bih zamolio časni Sude da se, pošto je ovo svedok pročitao, na ekran stavi dokaz broj 156, i da se centralni do grada što više uveća?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I dok stavljaju ove dokaze, da vam kažem. Ovaj akt koji ja sad čitam...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu, ne morate sada. Moramo da budemo konkretni.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu, hvala vam. Ne zamerite što vas prekidam, ali ja bih malo da mi ovo ubrzamo. Da li možete da uvećate ovaj centar? Da li... Je li ovo dovoljno, gospodine Šljivančaninu što vidite na ekranu,

da biste na ovoj karti mogli da pokažete i kako shvatate zadatak JOD-a 1 i jedinica koje mu sadejstvuju? Da li možete na ovoj karti da to pokažete i nacrtate?
SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Dovoljno je, mogu da pokažem.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Zamolio bih službenika Suda da preda olovku svedoku da bi mogao to da pokaže?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo, ovako. Ovo je ulica Sajmište. Treba da je označim nekim brojem?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Čini mi se da na ekranu ništa nema?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja imam crvenu olovku – crvenom linijom?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je ulica Sajmište.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu, može brojem 1?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Jedan.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: I zaokružite broj 1? Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pored broja 1 ovo je kasarna, neđe, ova crvena tačka. Ovo je ovde kasarna, treba da okružim to?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Može, stavite gde je kasarna i stavite broj 2? Ali polako, molim vas?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ovo je kasarna, broj 2. Ovo je ulica Dalmatinska. Evo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ozna... označite je sa brojem 3, ali čini mi se da se ovo slabo vidi na ekranu, časni Sude?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Broj 3, ulica Dalmatinska. Mogu vam nabrajati ove druge ulice: Radnička, Svetozara Markovića, Vodotoranj, evo ga Vodotoranj. Broj 4.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I Milovo brdo je ovaj rejon ovde kol'ko se ja sećam. Broj 5.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. E da li biste sad mogli, na osnovu ovoga što ste nacrtali, da nam objasnite taj zadatak JOD-a 1, i jedinica koje sadejstvuju sa zadatkom JOD-a 1, gledajući ovo što ste vi nacrtali, da objasnite Sudu kako je izgledao taj zadatak?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: U tom zadatku što sam pročit'o piše da se Jurišni odred 1 bez Prvog motorizovanog bataljona prebači na pravac ulica Dalmatinska, označio sam sa brojem 3 – Vodotoranj i da dejstvuje u tom pravcu u sadejstvu sa drugim bataljonom Vojne policije i Jurišnim odredom 4.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. I pre nego što zatražim i zamolim Pretresno veće da se ovo uvede u dokaze, da li nam možete reći čija ja bila odluka upotrebe jedinica na ovaj način, kako ste vi ovo pročitali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, htio sam da vam kažem, pošto je ovde često govoreno da je to naredba, to nije naredba, to je odluka komandanta Operativne grupe za izvršenje trenutnog zadatka. I komandant je odluke menjao. Kad je vidio možda prvi put da nije uspeo, drugi put je drukčije grupisao snage.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dakle odluka je bila čija?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Komandanta Mrkšića.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Časni Sude, da li biste bili ljubazni da ovo unesemo u dokaze? Ovu kartu?

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: Kao dokazni predmet 846, časni Sude.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da vratimo službeniku olovku, nemamo potrebe više za ovim crtanjem. Pitanje za Šljivančanina: Gospodine Šljivančanin, da li vam je poznato, da li je kapetan Radić bio u bolnici 18. novembra 1991. godine?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam gospodina kapetana Radića zadnji put u Vukovaru vidio kad je... kad su jedinice Prvog motorizovanog bataljona izašle na Milovo brdo. Ja 18. nisam bio u bolnici, a verujem da tada niko od Gardijske motorizovane brigade 18. nije bio u bolnici, jer one informacije koje ja imam i saznanja, naše... Prvi motorizovani bataljon je 19. u nekom periodu ušao u bolnicu, a kad... imaju dokumenta, ja stvarno ne mogu to reći.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. A da li nam možete reći da li je kapetan Radić sa vama u bolnici 19. jedanaestog, kada ste bili sa Borsingerom bio... sa vama?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja vam ponovo ponavljam. Kapetana Radića sam zadnji put vidio na Milovo brdo, i ne sećam se odnosno, nisam ga vidio, sa mnom nije bio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Konkretno tražim da na moje pitanje direktno odgovorite. Da li ste vi 19. novembra 1991. godine naredili kapetanu Radiću da uhapsi doktora Njavru u prepodnevnom časovima, između 8.00 i 10.00 sati ili u bilo koje drugo vreme?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kapetan Radić je bio komandir Motorizovane čete u Prvom motorizovanom bataljonu. Nisam imao nikak' u argumentaciju da mu naređujem, niti sam mu naredio, a gospodin Njavro nije

uhapšen, gospodin Njavro je po mojoj odluci 20. odveden iz vukovarske bolnice u Sremsku Mitrovicu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li ste u isto pomenuto vreme dali bilo kakvo naređenje Radiću da uhapsi medicinskog tehničara Antu Arića? Da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad takvo naređenje nisam dao, niti sam imao pravo da dajem Radiću bilo kakvo naređenje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li ste konkretno naredili sledećeg dana kapetanu Radiću da osobu, poslednju koju smo pomenuli, vrati u bolnicu ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ni to nije tačno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. 20. novembra 1991. godine vi ste bili u bolnici. Moje pitanje glasi: Da li ste toga dana u bilo kom trenutku, u jutarnjim časovima, izdali zapovest ili bilo kakvu naredbu kapetanu Radiću da vrši selekciju ili pretres sa svojim vojnicima, muškaraca koji su se kretali ka autobusima u Gundulićevoj ulici rečenicom, citiram: "Kapetane Radiću, pretresite ove zarobljenike".

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je potpuno netačno. Niti sam imao prava da naređujem, niti sam ja Radića tamo vidio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pretres vojnika u bolnici vršili su pripadnici vojne policije iz Drugog bataljona vojne policije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Časni Sude, referenca za ovo pitanje poslednje koja sam postavio je strana 9732, red 14 do 17, svedočenje svedoka P-030. Gospodine Šljivančaninu, da li ste kapetanu Radiću naredili da Njavru, znači doktora Njavru i Antu Arića odvede u kasarnu 20. jedanaestog u bilo koje vreme ili niste?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad takvo naređenje Radiću nisam dao. Ja sam 20. ujutru posle konsultacije sa gospodinom Acom Vasiljevićem i Tumanim... i Tumanovom dao zadatak mom pomoćniku za kontraobaveštajne zadatke Mladenu Karanu i kapetanu Božiću iz vojne policije, da četvoro lica sprovedu u zatvor u Sremsku Mitrovicu, a ja sam nabrojao koja četvoro.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam. Časni Sude, strana 69, red 5. ušlo je kao pitanje, a u stvari, to je bio odgovor gospodina Šljivančanina. Znači 69. strana, red 5. ceo, predstavlja Šljivančaninov odgovor. Hvala vam. Da li ste bilo kada... da... da li ste bilo kada, a posebno da li ste konkretno 20. novembra naredili kapetanu Radiću da iz kasarne vrati 15 do 20 muškaraca u bolnicu, koji su bili medicinsko osoblje ili u srodstvu sa medicinskim osobljem?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikada tako nešto nisam naredio kapetanu Radiću. Ja sam spisak osoblja po mom vozaču poslao u kasarnu, mom pomoćniku za vojno policijske poslove, majoru Vukašiniću... Ljubiši. I on je lica sa tog spiska na moj zahtev vratio u kasarnu 20. negde oko, rekao sam između 11.00 i 12.00 časova.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu, hvala. Da li ste vi uopšte gospodine Šljivančaninu bilo kada, u bilo kom trenutku izdali bilo kakvu naredbu kapetanu Radiću ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad nisam imao prilike, niti sam mogao da izdam Radiću bilo kakvu naredbu. Isključivo sam ga smatrao kao svakog drugog komandira čete, da obiđem njega i da sa njim obavim informativni razgovor, koji sam ja kao organ bezbednosti imao pravo, i da dođem do nekih pitanja koja su mene interesovala: o nestanku vojnika, o naoružanju i o rasporedu paravojnih formacija na pravcu njegove čete.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kada kažete rasporedu paravojnih formacija, mislite na hrvatske paravojne formacije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste bilo kada u "Vuteksu" imali neko svoje komandno mesto ili niste?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam objasnio moj... raspored mojih organa bezbednosti je bio u Negoslavicima. Nikad nisam imao nikakvo komandno mesto, niti sam imao bilo kak'o, kako da ka'em, to... kako ste rekli - skladište, sklonište u... u "Vuteksu"? Nisam uopšte imao tamo sklonište.

ADVOKAT BOROVIĆ: U redu. Gospodine Šljivančanin, ja vam se zahvaljujem, nemam više pitanja. Časni Sude, završio sam svoje ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Hvala vam mnogo gospodine Boroviću. Gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Puno vam hvala.

UNAKRSNO ISPITIVANJE – TUŽILAC MOORE

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, kada neko govori o organu bezbednosti, a ja pokušavam i koristim svakodnevni govor, da li bi moglo da se kaže da se on može opisati kao oči i uši komande na području bezbednosti i da on [organ bezbednosti] daje savete komandi kada je to neophodno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne bi se moglo gospodine reći da je to... da su to oči i uši. To je jedan od formacijskih organa komande kakva je jedna brigada. I on se prvi put znači javlja u... Komandi brigade po toj formaciji...

sa delokrugom svojih zadataka i obaveza, koje sam ja ovde rekao, a koji su propisani Pravilom rada organa bezbednosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne. Molim vas, samo odgovorite na pitanje. Organ bezbednosti, to su oči i uši komande, zar ne? On posmatra šta se događa, to je njegova funkcija, to je njegovo područje rada, kako ste ga vi opisali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine, ja vam opet kažem da je organ bezbednosti stručni organ, koji ima zadatak... stručni organ komande i ustanova, koji ima zadatke iz delokruga poslova državne bezbednosti na zaštitu ustavnog uređenja i Ustava države i na pronalaženju i otkrivanju neprijateljskog rada prema jedinici i u jedinici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali šta mislite pod "otkrivanje neprijateljskog rada" aktivnosti ako se ne podrazumeva da ta služba deluje kao oči i uši komande ili komandanta?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, pod neprijateljskim radom se podrazumeva sve ono što narušava red i disciplinu i narušava borbenu gotovost jedinice, a smatra se: krivična dela, disciplina i prikriivanje takvih dela, ako se po komandnoj liniji ne izveštavaju. Znači, o bezbednosti jedinice, dužni su svi da vode računa, od komandira odeljenja, komandira voda, komandira čete, komandanta bataljona do komandanta brigade, pa i sami vojnici u jedinici. Organ bezbednosti na neki rad trebe da svojim delovanjem, primenom metoda rada, kako da ka'em, spreči neku pojavu za koju se ne zna, ako se tajno radi u jedinici. Znači, ako je neka tajnost, pa se prikriivaju ti koji su infiltrirani u neku jedinicu, ubačeni po bilo kom pitanju.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To je upravo ono što ja sugerišem. To nije pasivna organizacija. Ona može da bude pasivna, ali njena je funkcija takođe i aktivna i proaktivna. To je tačno, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ja vam... ja sam rekao, ja ne mogu ići van delokruga da sad objašnjavam neku svoju teoriju o organima bezbednosti, jer sam kratko bio u organima bezbednosti. Kol'ko sam ja shvatio, da je to jedan od linije te funkcije bezbednosti, jedan, koji se brine o ovim zadacima koje sam vam rekao, da ih ne ponavljam stalno. Ali, kao faktori bezbednosti samozaštite su svi u jedinici, od komandanta - pa redom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne, ne. Organ bezbednosti je namenski stvoren, upotrebiću uobičajenu englesku reč, to je namenski stvorena jedinica da pomogne komandantu da pronade ono što može da šteti njegovoj komandi. To je vaš zadatak. To je sasvim sigurno jedan od vaših zadataka, ja bih rekao. To je njen razlog za postojanje, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa gospodine Moore, nije tako sve. Znači, organ bezbednosti nije da on pronalazi sve u jedinici što se dešava. Znači onda ne bi postojale druge starešine, nego bi samo uveli da bude organ bezbednosti. Komandanta izveštavaju i po liniji komandovanja, i po liniji organa bezbednosti, i po liniji morala, i ima i po liniji pozadine. Znači, i organ je jedan od

tih elemenata koji se brine da se... da jedinica bude kompaktna po onom delokrugu zadatka koji su njemu dati. Ali po ovome kako ste vi rekli, onda bi trebalo samo da postoji...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali... To je... Izninite gospodine Šljivančanin, nisam hteo da vas prekidam. Ali organ bezbednosti predstavlja dodatni element za funkcije onoga što bih ja nazvao običnim oficirima, inače on ne bi imao nikave svrhe, zar ne? To je jedan dodatni element?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Svaki oficir u... u strukturi jedinica koji je bio predviđen u Jugoslovenskoj narodnoj armiji je značajan na svoj način. I ja ne bih mog'o da izdvojim, da ka'em da je značajniji organ bezbednosti recimo komandantu brigade od pomoćnika za pozadinu, ili recimo od načelnika štaba. Zavisno po kojim pitanjima. Znači, svi su značajni na svoj način. I sačinjavaju jednu kompaktnost u interesu da bude borbena gotovost te jedinice onak'av kak'av treba, i da jedinica izvrši zadatak koji je njoj postavljen.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To je sasvim u redu. Na žalost, moraćemo da prođemo kroz neke dokazne predmete. Ali da pogledamo ovo sa stanovišta zdravog razuma. 1991. godine znamo da je ubijeno preko 200 ljudi, nevinih ljudi, ubijenih i sahranjenih na "Ovčari". Vi ste kao što ste rekli nevin čovek. Ali voleli to ili ne, vi ste optuženi i sada se protiv vas vodi postupak. Koga vi smatrate odgovornim za ubistvo tih nevinih ljudi? Mora da ste o tome razmišljali?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa prvo, velika je sramota i neljudskost onih koji su ubili te ljude. To samo su mogli da urade kukavice. Ja bih najradije, kad bih znao zaista ko su to ljudi, i da saopštim ovde vama. Ali, nisam imao prilike da se ja detaljno time bavim, nego sve ovo što sam slušao i što ste vi ovde slušali... i čuli. Taj događaj se desio, ja sam vam pokazao ovde u zoni odgovornosti druge jedinice, i u vrijeme kada su pripadnici Gardijske motorizovane brigade bili iscrpljeni i premoreni, i jedva čekali da se odmore posle izvršenog zadatka. I to je možda najosetljiviji jedan period, kad dolazi do smene jedinica za sve jedinice, a i tada i nas. I trebalo bi više razgovarati sa onim ljudima koji su bili u toj zoni i koji su ovde i svedočeći posvedočili da su nešto o tome znali.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Žao mi je, ali ponovo ću postaviti pitanje. Vi savršeno dobro znate da je bilo rečeno da ste vi bili ovlašćeni od strane Operativne grupe Jug, ali ja vas pitam kategorično: Mi znamo za počinioce, ali ko je stvarno odgovoran za ubistvo tih nevinih ljudi na "Ovčari"? Da li vi kažete da je to Vlada? Da li vi kažete da je to Panić? Da li vi kažete da je to Mrkšić? Da li prihvatate da ste to vi? Ko je odgovoran?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja nisam rekao nikad ni da je Vlada, ni da je Panić, ni da je Mrkšić. Ja sam ovde vama saopštio one informacije koje sam ja tada znao, a mislim da zbirom svih svedoka, saslušanjem i čuvanjem izjava, i izvođenjem pravih dokaza se može dokazati ko je takav gnusni zločin počinio. I treba da se dokaže. Ja stvarno ne znam. A sad da dajem neke pretpostavke... ja sam ovde kao svedok da kažem onu istinu što sam ja znao tada,

i govorim je potpuno tačno i istinito. Teško mi je da ja budem sudija i da presuđujem na osnovu ovoga - ko je učinio zločin.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa, rekao bih vam da to nije tačno. Jer ono što vi kažete je zar ne, da u prvom redu "Ovčara" nije bila u vašoj zoni odgovornosti? To je jedna od stvari koje kažete. Dakle, to nije moja greška. To nije moja zona odgovornosti, nije moja greška i ja nisam kriv. Vi takođe kažete da ste čuli da je to predato u ruke Vlade i mi sada znamo da su ljudi ubijeni, A ja vas pitam kao nevinog čoveka, što vi tvrdite da jeste, kada je izdata Optužnica 1995. godine, vi mora da ste kopali po svojoj glavi i pitali se: " Pa šta se to dogodilo? Koga treba za to okriviti?"

I kakav je onda vaš odgovor?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodine Moore, mene je zaista kad sam čuo za to izuzetno bilo teško i žao. I gnusno je što su ti ljudi ubijeni. I posebno što sam ovde isticao i u svom uvodnom izlaganju, da je sa tim nanijeta velika šteta i jedna velika ljaga časnim i poštenim pripadnicima Jugoslovenske narodne armije, koji su htjeli da izvrše svoju ustavnu zakletvu, da sačuvaju Jugoslaviju, pa i da danas mnogi ti vojnici, koji su bilo pošteni, moraju dobro saginju glavu, zalagali svoje živote da pomire narod i da ne dolazi do ubistava - da danas ne smiju da kažu da su bili u Vukovaru, zbog toga što su neki prljavo uradili to što su uradili. Ja nisam se bavio do sada tim istraživanjima. Ali i dalje ostajem i tvrdim da nije bila zona to Gardijske motorizovane brigade, i da nismo tada znali za te zločine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A to je svakako bila zona odgovornosti Operativne grupe Jug. To je tačno, zar ne? Samo odgovorite sa da ili ne, gospodine Šljivančanin?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ukupno, zona je, čitavo je to područje Operativne Grupe Jug, ali je prvenstveno zona one jedinice koja se u njoj nalazi... koja kaže da je u sastavu Operativne grupe Jug. Prvenstveno odgovara taj komandant za tu svoju zonu, pa onda pretpostavljeni. Možemo mi sada da kažemo i da je to bila zona Prve vojne oblasti, da kažemo da je to zona čitave Jugoslovenske narodne armije. Sve je to tačno. Ali onda ne bi trebale druge jedinice i drugi komandiri, ako može samo jedan čovek to da riješi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Šljivančanin, vi ste na sav glas govorili o poštenju, gledali ljude pravo u oči i govorili kako govorite istinu. A stvarnost je ta da se to zaista nalazilo u zoni Operativne grupe Jug. To je tačno, zar ne? Molim vas da odgovorite sa da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ja sam odgovorio da ako se prihvata da je to bila zona Operativne grupe... da je postojala takva grupa, znači, ja ne isključujem to da nije bila zona. Ali vam kažem da je prvo zona bataljona, pa zona brigade, pa Operativne grupe, a onda je i Operativna grupa u zoni Prve vojne oblasti. Ako ćemo da gledamo sve te zone, za šta ko odgovara. I kažem vam, da prvo odgovara neposredni komandant za zonu, pa onda ide redom odgovornost.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću postaviti pitanje još jednom. "Ovčara" se nalazila i zoni odgovornosti Operativne grupe Jug, da li je to tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Evo, gospodine Moore, ja vam još jednom najkraće odgovaram. "Ovčara" se prvo nalazila u zoni odgovornosti 80. motorizovane brigade, u to vreme, kad se ovde kaže da se desio to jest zločin, a zona 80. motorizovane brigade sačinjavala je zonu Operativne grupe Jug.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Imali smo tri jasna pitanja i tri jasna odgovora. To je moj komentar. Mislim da zaista gospodin Moore četvrti put sad ako postavi opet pitanje, a gospodin Šljivančanin je jasno odgovorio. Po meni od prvog odgovora je bio potpuno jasan, onda se ponavljala pitanja, a isti odgovor.

SUDIJA PARKER: Znam da su odgovori ponavljani, gospodine Lukiću. Nastavite, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam puno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li onda da smatramo da ovaj stepen poštenja, direktnosti, preciznosti i integriteta za koji ste vi rekli da ćete ga demonstrirati u sudnici, da su ovi odgovori koje ste dali rezultat svega toga? Da li je to ono što možemo da očekujemo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja se trudim da govorim ono što ja znam i ono kako sam učen i vaspitavan, i da ne prećutim ništa. Ja želim da vam kažem, gospodine Moore, po našim vojnim pravilima, svako komandant prvo odgovara za svoju zonu. I ja ne bežim od toga. Ali vam govorim: zona u kojoj se nalazila "Ovčara" 18., 19., 20. je bila prvo zona 80. motorizovane brigade, a ta zona je pripadala zoni Operativne grupe Jug.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu. Hajde onda da probamo na drugi način da obradimo ovo pitanje, ukoliko vi nameravate da dajete ovakve odgovore. Da uzmemo jednu situaciju, jednu hipotetičku situaciju, da se Operativna grupa Jug nalazi u zoni odgovornosti gospodina Mrkšića. Možemo li na to da se sada usredsredimo. Da li imate nešto protiv toga?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Gospodin Mrkšić, ako je dobio naređenje, po mene tako... iako sam je rekao ovde da je nama tada bila skrenuta pažnja da ne govorimo formacijsko ime Gardijske brigade, nego sam ja prihvatio da je to tajni naziv i za Gardijsku brigadu. I nigde nisam u svojim nastupima pominjao Gardijsku brigadu tada u Vukovaru. Ako je bio komandant postavljen po naredbi, onda je on bio komandant Operativne grupe Jug, tako da ka'em, komandant. I odgovoro je... odgovar'o je i za zonu Operativne grupe Jug.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću probati ovo da skratim. Da li vi u vašem odgovoru kažete da je gospodin Mrkšić bio odgovoran za svoju zonu

odgovornosti, koja je bila Operativna grupa Jug? Da li je to tačno? Je li to ukratko vaš odgovor?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno, ako je imao za takvu... nare... naredbu i postavljenje za tu zonu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. A ukoliko komandant zone odgovornosti dobije obaveštenje da se vrše krivična dela u okviru njegove zone odgovornosti, onda je on dužan da u najmanju ruku istraži to što se događa. Da li se slažete sa tim? Da ili ne, molim vas?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Slažem se.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I u skladu sa tom njegovom obavezom, zar nije isto tako tačno da ukoliko se vrši neko krivično delo, on treba da upotrebi onakvu silu kakva je potrebna u tim okolnostima i da spreči izvršenje tog krivičnog dela, da li je to takođe tačno?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ako sazna da se u zoni Operativne grupe Jug koja je velika zona, vrše bilo kakva krivična dela, on treba da naredi prvo komandantu one zone, kojoj... gde se vrše ta krivična dela, znači brigade da... koje mere da preduzme. I da spriječi ta krivična dijela.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Postaviću pitanje još jednom. Kako će on to obaviti je nešto o čemu možemo da raspravljamo. Ali zar nije tačno da komandant treba da upotrebi onakvu silu kakva je neophodna u postojećim okolnostima da nekome vršenje tog krivičnog dela. To je tačno, zar ne, jedan opšti princip?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Princip bi pravilski bio da od komandanta gde se vrše tak'a krivična dela traži da to spriječi. Ako taj komandant nema za to snaga, treba da mu pomogne. Ako i on nema snaga, treba da traži od pretpostavljene komande.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, mogu li da shvatim vaš odgovor kao - Da?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa ja sam rekao moj odgovor. A sad, stvarno, nemojte me, nemojte mi zameriti, ali ne bih volio da odgovaram samo sa da i ne, jer je to kao da sam na nekom kvizu. Ja sam vam rek'o kako je po Pravilima tada regulisano Jugoslovenske narodne armije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vaša Pravila su prilično jasna po tom pitanju. Ja vam to kažem, i ja ću se na to osvrnuti sutra. Ali realnost situacije je takva da, ukoliko se dogodi incident, ukoliko se dogodi krivično delo u zoni odgovornosti nekog komandanta, taj komandant je dužan da interveniše i da zaustavi to krivično delo. Vi ste se već složili oko toga, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Složili smo se da je dužan da interveniše i traži od konkretnog čoveka koji je odgovoran za to... tu zonu gde se vrši to krivično delo, da preduzme mere. Ako ne može, daje mu pomoć; ako i to ne može, traži pomoć od pretpostavljene komande. Ja mislim da sam jasan.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hajdemo onda da odemo korak dalje. Vi kažete da on treba da zahteva od konkretne osobe koja je nadležna za tu zonu gde se vrši krivično delo da preduzme. Nadređeni komandant, u ovom slučaju Mrkšić ima stalnu dužnost da se pobrine za to da mere koje se preduzimaju budu adekvatne i ispravne u zaustavljanju vršenja krivičnog dela. To je tačno, zar ne? On ne može samo da izda naređenje i da okrene glavu na drugu stranu, zar ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je tačno. Komandant ako je izd'o neko naređenje, on vodi računa da li se to naređenje sprovodi, i je li sprovedeno do kraja, treba da radi. Da vodi računa, da kontroliše i da li je naređenje do kraja sprovedeno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kako on to kontroliše u potpunosti? Molim vas da objasnite Pretresnom veću tehnike koje se koriste, metode i sistem koji komandant može da uvede da bi to osigurao?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Prvo, komandant ako izda zadatak potčinjenom komandantu, da u svojoj zoni reši neki problem za koji je on saznao da postoji, traži od njega povratnu informaciju - da li je problem riješen - da ga izvijesti taj komandant. I drugi način: može da lično ode u potčinjeni sastav i da prekontroliše da li je taj problem rešen. Ili može da pisanom naredbom odredi starješine iz komande, koji će otići u po... u potčinjenu komandu da po određenim pitanjima prekontrolišu kako je potčinjeni komandant izvršio zadatke koje mu je komandant dao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A zašto je važno da komandant ode lično u jedinicu i da proveri da li je sprovedeno njegovo naređenje ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Po mene, to je sa mog stanovišta, ne mora da znači da je ovo tačno, ja sam kao komandant vrlo često volio da odem i da prekontrolišem da li se određeni zadaci koje sam ja postavio rešavaju, i jesu rešeni, a ujedno i da steknem uvid kako se odnosi taj komandant prema onim naređenjima koja sam ja njemu davao. S tim, kad to uslovi i vrijeme dozvoljavaju. Ako to ne mogu, imam pravo da iz svoje komande pošaljem određene starešine koje... kojima dajem ovlašćenje da to prekontrolišu. Ali, za neki važan zadatak, bolje je kad komandant lično prekontroliše kako se njegove naredbe sprovode.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ukoliko je komandant obavešten da je tokom dana bilo maltretiranja i da postoji verovatnoća da su ne samo nanete teške telesne povrede, već i da su ubijeni ratni zarobljenici, da li bi vi kao profesionalni oficir smatrali poželjnim da se komandant lično pozabavi time i da ode u tu podređenu jedinicu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ako je pretpostavljeni komandant imao takve informacije, ja vjerujem da bi svaki komandant, i ja bih otišao da obiđem i da vidim da li zaista se to tako nešto dešava.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Časni Sude, sada bih hteo da pređem na jednu drugu temu i pitam se, uzimajući u obzir da je ovo nešto ranije večeras, da li bi

mogli da završimo 12 minuta ranije i da nastavimo sutra ujutro? Ukoliko želite, ja mogu da nastavim i sada.

SUDIJA PARKER: Pošto smo imali izmenjen raspored danas, ostalo vam je samo tri minuta, a ne 12 ili 13 minuta. I ako prelazite na drugu temu, ovo je odgovarajući...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam.

SUDIJA PARKER: ...trenutak. Nastavljamo sutra u drugoj sudnici u 9.00 časova. Mislim da je to sudnica broj 2. Sada završavamo sa radom.

Fond za humanitarno pravo

